

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
Kantonalna uprava civilne zaštite

Broj: 18/01-44-004454/14
Tuzla, 09.02.2015. godine

I N F O R M A C I J A
o prirodnim nepogodama koje su pogodile Tuzlanski kanton
u periodu maj - august 2014. godine

I UVOD

Usljed dugotrajnih padavina koje su se intenzivirale u periodu od 14. do 17. maja, u svim općinama TK, došlo je do naglog porasta vodostaja u vodotocima, a zatim i do izljevanja vode iz korita i poplava. Za četiri dana ukupno je palo više od 250 l/m^2 kiše, što je 2,7 puta više u odnosu na prosječnu količinu mjesečnih padavina za mjesec maj, koja za Tuzlu iznosi 92 l/m^2 . Nivo vode u akumulaciji Modrac je rastao 10-14 cm/h, preliv vode preko kote krune brane aktiviran je 15.05. u 1,20 sati, a najveća količina dotoka vode u akumulaciju je zabilježena u 19,00 sati i iznosila je $1.599,16 \text{ m}^3/\text{s}$ (to je 46,17 % više od 1.000 godišnje vode koja iznosi $1.094 \text{ m}^3/\text{s}$). Dana 16.05.2014. godine u 13,00 sati je zabilježen najviši nivo vodostaja u profilu brane koji je iznosio 203,42 m.n.m. uz isticanje najveće količine vode sa profila brane od $1.131,64 \text{ m}^3/\text{s}$.

Obilne kišne padavine uzrokovale su dramatičan porast svih vodotoka na području Tuzlanskog kantona (TK) što je izazvalo plavljenje velikog broja stambenih, poslovnih i infrastrukturnih objekata. Veliki broj mostova i lokalnih puteva je oštećeno ili uništeno, a zabilježene su poteškoće u odvijanju saobraćaja na regionalnim i magistralnim putevima. Ispuštanje maksimalnih količina vode kroz sva 3 temeljna otvora na brani akumulacije Modrac dodatno je pogoršalo stanje na poplavljenim područjima.

Ubrzo nakon toga aktivirana su brojna klizišta i odroni zemljišta na području svih 13 općina TK, koja su ugrozila i oštetila izuzetno veliki broj stambenih i industrijskih objekata, magistralnih, regionalnih i lokalnih puteva te drugih infrastrukturnih objekata. Registrovano je preko 6.000 klizišta i odrona na području TK, od toga samo u općini Tuzla preko 2.000, uzrokujući ugrožavanje života građana, prekid komunikacija i ogromnu materijalnu štetu.

Dana 25.06.2014. godine između 16.30 i 17.00 časova općinu Gradačac zahvatilo je nevrijeme praćeno ledom i jakim kišnim padavinama. Led je bio od veličine oraha i manjeg jajeta. Led je uz jak vjetar i kišu padoo oko 20 minuta i nanio je ogromne štete na poljoprivrednim kulturama i izazvao oštećenja na pojedinim objektima. U samom centru grada vjetar je čupao stabla, a stradalo je i par automobila.

Prema dostupnim podacima najviše su bila ugrožena područja mjesnih zajednica: Bukva, Bagdale, Lukavac Gornji, Škorići, Centar, Varoš, dio Vide I i II, Mionica I, Centar i Mionica III. U mjesnoj zajednici Požarike vjetar je digao i oštetio krovne konstrukcije.

Od 05.08. u 18,00 sati do 06.08.2014. godine u 10,00 sati palo je $127,8 \text{ l/m}^2$ kiše, što znači da su padavine za 16 sati bile za oko 50 % veće od prosječne količine padavina za mjesec august, koja za Tuzlu iznosi 84 l/m^2 .

Nivo vode u akumulaciji Modrac neprekidno je rastao, pa je 07.08.2014. godine u 19,00 sati dostigao svoj maksimum, kada je iznosio 200,61 m nad morem odnosno 61 cm preko kote krune preliva, uz ukupan dotok vode u akumulaciju i ukupno isticanje iz nje od $126 \text{ m}^3/\text{s}$.

Usljed obilnih padavina došlo je do naglog porasta vodostaja lokalnih vodotoka, a zatim i do izljevanja vode iz korita i poplava. Razorne posljedice avgustovskih poplava su u nekim područjima bile veće od onih u mjesecu maju.

Dana 23.08.2014. godine, u popodnevnim satima, snažno nevrijeme praćeno obilnim kišnim padavinama, snažnim vjetrom i gradom, zahvatilo je područje općina Doboj Istok, Gračanica, Srebrenik, Gradačac i Čelić. Najveće štete su pretpjele općine Gračanica i Srebrenik. Na području općine Gračanica jako nevrijeme prouzrokovalo je oštećenja na više od 1.000 stambenih objekata, dvije osnovne škole, matičnom uredu, ambulanti, domu kulture, više trgovačkih objekata, više stotina ekonomskih objekata i na motornim vozilima, u naseljima Donja Orahovica, Miričina, Rašljeva i dio Lendića i Malešića. U općini Srebrenik, nevrijeme je izazvalo prekid u putnim komunikacijama, telefonskom saobraćaju, elektroenergetskom napajanju pojedinih mjesta. Olujni vjetar je čupao drveće, skidao krovove na kućama i drugim objektima, a oštećena su i motorna vozila i poljoprivredna dobra. Zbog obilnih kišnih padavina došlo je do izlivanja potoka i odvodnih kanala koji su poplavili veći broj stambenih i drugih pratećih objekata.

II POSLJEDICE POPLAVA I KLIZIŠTA

Poplave, klizišta i grad u 2014. godini su imali razmjere katastrofe. Nije bilo ljudskih žrtava ali su posljedice njihovog djelovanja bile razarajuće sa izuzetno visokom materijalnom štetom.

2.1 Uništeni i oštećeni objekti i infrastruktura

Poplave i klizišta su ugrozili živote građana te izazvali prekid komunikacija i ogromnu materijalnu štetu na stambenim i infrasturkturnim objektima. Broj prijavljenih klizišta u općinama TK dat je u Tabeli 1.

R/b	Općina	Broj prijavljenih klizišta
1.	Banovići	290
2.	Čelić	282
3.	Doboj Istok	192
4.	Gračanica	430
5.	Gradačac	288
6.	Kalesija	1.300
7.	Kladanj	204
8.	Lukavac	247
9.	Sapna	386
10.	Srebrenik	623
11.	Teočak	179
12.	Tuzla	2.170
13.	Živinice	147
Ukupno		6.738

Tabela 1 – Klizišta i odroni po općinama na dan 01.12.2014. godine

U toku trajanja stanja prirodne nesreće na području TK:

- devet osoba je lakše povrijeđeno,

- 7286 osoba je evakuisano,
- uslijed poplava potpuno je uništeno 35 stambenih i 50 pomoćnih objekata. Oštećen je 1801 stambeni i 494 pomoćna objekta,
- aktivirano je 6738 klizište,
- ukupno je uništen 351 objekat uslijed klizišta i poplava,
- djelovanjem klizišta oštećene su 3 škole,
- poplavljene su podrumске prostorije 30 škola.

U Tabeli 2 prikazan je broj uništenih objekata od poplava i od klizišta na području TK po općinama na osnovu podataka dobijenih od općinskih službi civilne zaštite.

R/b	Općina	Broj uništenih objekata
1.	Banovići	12
2.	Čelić	23
3.	Doboj Istok	1
4.	Gračanica	60
5.	Gradačac	24
6.	Kalesija	43
7.	Kladanj	11
8.	Lukavac	8
9.	Sapna	39
10.	Srebrenik	33
11.	Teočak	1
12.	Tuzla	93
13.	Živinice	3
Ukupno:		351

Tabela 2 - Broj uništenih objekata od poplava i klizišta na području TK

Važno je napomenuti da su u svim općinama bila ugrožena ili klizištem pomjerena pojedina lokalna groblja i mezarja a na nekima je bilo potrebno izvršiti i eshumaciju, što je iziskivalo značajna materijalna sredstva.

2.2 Evakuacija i smještaj ugroženog stanovništva

Pored ogromnih materijalnih šteta poplave i klizišta prouzročile su i evakuaciju velikog broja stanovnika (7.286) na području Tuzlanskog kantona, uslijed čega su lokalne zajednice bile prinuđene formirati više prihvatnih centara za privremeni smještaj evakuisanih lica. Prihvatni centri su formirani u općinama Sapna, Tuzla i Živinice (VB „Dubrave).

2.3 Oštećenja na objektima osnovnih i srednjih škola na području TK

Većina školskih objekata nema neka veća vidna oštećenja uslijed poplava i klizišta. Škole koje su pretrpjele oštećenja su:

- Područna škola u MZ Gornje Hrasno, općina Kalesija koja je uništena.
- Područna škola Zukići, općina Kalesija, koju je zahvatilo klizište i nije uslovna za održavanje nastave.
- Područna škola Dragunja, općina Tuzla, gdje je prekinut pristupni put školi.

U oko 30 škola, poplavljene su podrumске prostorije, kotlovnice ili radionice koje su na nižim nivoima. U svim poplavljenim objektima izvršeno je čišćenje i dezinfekcija, deratizacija i dezinsekcija.

2.4 Opasnosti od pomjeranja minskih polja i zaostalih neeksploziviranih ubojitih sredstava

Kao posljedica djelovanja nabujalih rijeka i aktiviranja velikog broja klizišta i odrona na području TK bila je prisutna realna opasnost od pomjeranja minskih polja, donošenja i izbacivanja na površinu zaostalih neeksploziviranih ubojitih sredstava (NUS) kao i pomjeranja i uništavanja minskih oznaka kao jedinog upozorenja na zaostale mine.

Posebno velika opasnost je izražena na putu Tuzla – Ban Brdo (osobito u MZ Seljublje) i Tuzla – Lopare (područje iznad G. Tuzle). Predstavnici Kantonalne uprave civilne zaštite (KUCZ) i RU BHMACH-a Tuzla su 19. i 20.05.2014. godine sa predstavnikom Ministarstva trgovine, turizma i saobraćaja obišli ove dionice i ukazali na opasne zone na kojima se radovi moraju izvoditi uz povećanu pažnju i tijesnu saradnju sa izviđačima RU BHMACH-a iz Tuzle.

Ista opasnost je postojala i na području drugih općina na kojima putne komunikacije prolaze kroz registrirana minska polja.

2.5 Kontaminacija poljoprivrednog zemljišta zahvaćenog poplavama

Opasnost od kontaminacije poplavljenog poljoprivrednog zemljišta organskim i neorganskim polutantima bila je prisutna u većini općina TK. Stoga je stručna ekipa Federalnog zavoda za agropedologiju, u skladu sa Zaključkom Vlade Federacije BiH V. broj 868/2014 od 15.05.2014. godine, izvršila je obilazak terena i uzela uzorke tla.

Istraživanjem su obuhvaćeni elementi u ukupnim oblicima: olovo (Pb), kadmij (Cd), kobalt (Co), bakar (Cu), nikal (Ni), krom (Cr), arsen (As), živa (Hg) i cink (Zn) kao i elementi u pristupačnim oblicima: kadmij (Cd), nikal (Ni) i Hrom (Cr). Od organskih polutanata ispitan je sadržaj PAH jedinjenja.

Na području Tuzlanskog kantona uzeto je 26 prosječnih uzoraka (kojeg čine 20-25 pojedinačnih uzoraka) sa dubine 0-10 cm.

Rezultati analiza pokazuju da:

- Nema onečišćenja tla organskim (PAH) i nekim neorganskim polutantima (cink, olovo, kobalt, bakar, arsen i živa).
- Povišeni sadržaj kadmija je detektovan na tri mikrolokaliteta i to: Čelić 2, Stjepan Polje i Špionica ali zbog niskog sadržaja pristupačnog oblika ovog polutanta nema opasnosti za ispoljavanje negativnih efekata na poljoprivredne kulture. Povišeni sadržaj kadmija na ovim područjima je najvjerojatnije litološkog porijekla.
- Prekogranične vrijednosti hroma na mikrolokalitetima Čelić 1, Čelić 2, Kalesija 1, Lukavac, Dobrnja, Dubrave 1 i Ljubače 1 se kreću od 129,30 mg/kg (Lukavac) do 264,10 mg/kg (Čelić 1). Zbog niskog sadržaja pristupačnog oblika ovog polutanta nema opasnosti za ispoljavanje negativnih efekata na poljoprivredne kulture. Povišeni sadržaj hroma na ovim područjima je najvjerojatnije litološkog porijekla.
- Kod gotovo svih uzoraka detektovan je povišen sadržaj ukupnog oblika nikla. Sadržaj ukupnog nikla se kreće od 70,73 mg/kg (Vučkovci 1) do 349,67 mg/kg (Čelić 1). Sadržaj pristupačnog oblika nikla na uzorcima Čelić 1, Čelić 2, Donje Ledence, Stupari 1, Modrac 1, Modrac 2, Lukavac, Sapna 1, Teočak 1, Dobrnja i Ljubače 1 je ispod 5 mg/kg, što je prema Resuloviću nizak sadržaj te tako i nema opasnosti od ispoljavanja negativnih efekata ovog polutanta na poljoprivredne kulture. Na uzorcima Stjepan Polje, Kalesija 1, Kalesija 2, Sižje, Miričina, Špionica, Živinice 1, Dubrave 1 i Stanić Rijeka se kreće od 5-10 mg/kg, i prema Resuloviću, to je srednji sadržaj pristupačnog oblika nikla i kao takav može ispoljavati negativne efekte na poljoprivredne kulture.

U skladu sa navednim rezultatima analiza date su odgovarajuće preporuke OSCZ i stanovništvu.

2.6 Zbrinjavanje animalnog otpada

U majskim poplavama nije nastradao veliki broj životinja u općinama TK tako da problem zbrinjavanja animalnog otpada nije bio izražen. Međutim dana 06.08.2014. godine poplavljene su dvije farme pilića u općini Gračanica, gdje uginulo 2000 pilića, matičnih jata, što je u konačnici iznosilo ukupno oko 4 tone animalnog otpada. S tim u vezi, Općinski štab civilne zaštite Općine Gračanica zatražio je, 06.08.2014. godine svojim aktom broj: 08-44-01-173/2014. godine, od Federalnog štaba civilne zaštite angažiranje spalionice Federalne uprave civilne zaštite. Za tu vrstu posla, na navedenu lokaciju, upućena su 2 uposlenika Federalne uprave civilne zaštite i dio Tuzlanskog tima Specijalizirane jedinice sa mobilnom spalionicom kapaciteta 45 kg/h, koji su u okviru provođenja mjera asanacije terena i sprječavanja širenja zaraznih bolesti od leševa uginule peradi, imali zadatak da izvrše neškodljivo uklanjanje leševa peradi termičkom obradom (spaljivanjem). Obzirom da su se nakon intenzivnog rada spalionice pojavili određeni tehnički problemi, u saradnji sa nadležnim veterinarima i Općinskim štabom civilne zaštite općine Gračanica, pristupilo se iznalaženju drugog rješenja u skladu sa Zakonom o veterinarstvu Federacije BiH. Aktom Federalnog štaba civilne zaštite naloženo je da se preostale količine animalnog otpada zakopaju u jame.

Nakon prikupljanja uginule peradi uslijedio je postupak čišćenja i dezinfekcije objekata na farmi, te zakopavanje preostalih pilića (oko 1.400 komada) pod sanitarno-veterinarskim nadzorom propisanim Zakonom.

III RUKOVOĐENJE AKCIJAMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

U skladu sa članom 134. Zakona o zaštiti i spašavanju, rukovodioci općinskih službi civilne zaštite su pratili nastanak prirodnih nesreće i na osnovu procjene ugrožavanja ljudi i materijalnih dobara izvršili su aktiviranje općinskih štabova civilne zaštite.

3.1 Odluke o proglašenju stanja nesreće

Zbog obilnih kišnih padavina i bujičnih vodotoka koji su izašli iz svojih korita i počeli ugrožavati ljude i njihovu imovinu na području cijelog kantona, na prijedlog općinskih štabova civilne zaštite, općinski načelnici su donijeli odluke o proglašenju stanja prirodne nepogode od poplava i klizišta na svim općinama Tuzlanskog kantona. Stanje prirodne nesreće zbog poplava i klizišta Općina Tuzla je proglasila 04. maja, Općina Gračanica 05. maja, općine Čelić, Doboj Istok, Gračanica, Kladanj, Lukavac, Sapna, Srebrenik i Živinice su to učinile 14. maja a općine Banovići, Kalesija i Teočak 15. maja 2014. godine.

Zbog veoma loše situacije na terenu, Odluku o proglašenju stanja prirodne nepogode od poplava i klizišta je na prijedlog Kantonalnog štaba civilne zaštite (KŠCZ) donijela i Vlada TK, Odlukom broj: 02/1-44-011779/14 od 15.05.2014. godine. Navedenim odlukama općinski i KŠCZ su preuzeli ulogu rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja.

Stanje prirodne nepogode proglasila je u dva navrata i Vlada Federacije za područje Federacije BiH, Odlukom o proglašenju stanja prirodne nesreće uzrokovane poplavama i klizištima na području Federacije Bosne i Hercegovine V. broj: 870/2014 od 15.05.2014. godine i V. broj: 1440/2014 od 07.08.2014. godine.

3.2 Rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja na području općina

Svi općinski štabovi su obavljali poslove u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju. U skladu sa općinskim planom zaštite i spašavanja, štabovi su rukovodili akcijama zaštite i spašavanja, koristeći snage i sredstva zaštite i spašavanja i sve raspoložive resurse općine. Izvršena je uspješna evakuacija stanovništva sa poplavama i klizištima ugroženih područja i njihovo zbrinjavanje kod rodbine, prijatelja i u kolektivnim centrima na općinama gdje je za

to postojala potreba. Na vanrednim sjednicama štabova vršena je procjena situacije na terenu i dogovarana primjena odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja koje su realizirane sa snagama i sredstvima zaštite i spašavanja općina. Aktivirane su općinske komisije za procjenu šteta koje su pristupile izradi preliminarnih procjena šteta na osnovu kojih je tražena pomoć od kantonalnih, federalnih i drugih izvora. Vršen je prihvata i distribucija humanitarne i druge pomoći građanima upućene iz domaćih i međunarodnih izvora. U skladu sa svojim ovlaštenjima štabovi su raspolagali i trošili općinska sredstva posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća kao i dobivena sredstva pomoći za hitne intervencije od KŠCZ, Vlade TK i Vlade Federacije BiH. Nakon proglašenog prestanka stanja nesreće, općinske komisije za procjenu štete uradile su konačne procjene šteta koje su usvojene na općinskim vijećima i stavljene u daljnju proceduru.

3.3 Rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja na području kantona

Dana 15.05.2014. godine, na prijedlog KŠCZ, Vlada TK je donijela Odluku o proglašenju stanja prirodne nesreće uzrokovane poplavama i klizištama na području Tuzlanskog kantona. Navedenom Odlukom, KŠCZ je zadužen da u skladu sa važećim zakonskim propisima preuzme sve aktivnosti oko koordinacije i rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja na ugroženom području.

KŠCZ je tokom trajanja prirodne nepogode u kontinuitetu usmjeravao, koordinirao i rukovodio akcijama zaštite i spašavanja, naređivao provođenje odgovarajućih mjera samozaštite građana i drugih mjera zaštite i spašavanja, određivao snage i sredstva za provođenje operativnih mjera, rješavao pitanja i probleme koji su se pojavljivali u akcijama zaštite i spašavanja, naređivao općinskim štabovima civilne zaštite poduzimanje odgovarajućih mjera, odnosno u koordinaciji sa općinskim štabovima civilne zaštite rukovodio akcijama zaštite i spašavanja na područjima općina i kantona. Formiran je Centar za prihvata, uskladištenje i distribuciju humanitarnih roba Tuzlanskog kantona putem kojega je vršen prihvata i distribucija humanitarnih roba općinama.

Premijer TK i članovi Vlade TK prisustvovali su velikom broju vanrednih sjednica KŠCZ i zajedno sa Komandantom, Načelnikom i članovima KŠCZ vršili obilazak općina, upoznavanje sa posljedicama nesreće na terenu i aktivnostima koje poduzimaju općinski štabovi civilne zaštite u odgovoru na nesreću.

Ostvarena je saradnja sa Oružanim snagama Bosne i Hercegovine (OS BiH) koje su civilnoj zaštiti stavile na raspolaganje sve svoje raspoložive resurse. Otvoren je prihvatni centar za zbrinjavanje evakuiranog stanovništva Sapne, Kalesije, Lukavca, Tuzle i Živinica u Vojnoj bazi Dubrave. Kroz centar je prošao veliki broj građana i u tom periodu su im u saradnji sa KŠCZ i CK TK pružene usluge ishrane i smještaja te medicinske i higijenske usluge. Pripadnici OS BiH su učestvovali u evakuaciji civilnog stanovništva u općini Živinice, prevozu i distribuciji humanitarnih roba, preventivnim radovima na smirivanju klizišta na općini Tuzla.

Zbog nedostatka geologa i potrebe preventivnog djelovanja na propisivanju mjera za smirivanje i zaustavljanje klizišta, aktivirani su stručni resursi Univerziteta u Tuzli i RGGF-a u Tuzli čije su ekipe geologa stavljene na raspolaganje općinskim štabovima civilne zaštite.

Zavod za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona je u potpunosti stavljen na raspolaganje općinskim štabovima civilne zaštite za kontrolu ispravnosti vode za piće i poslove DDD-e.

JP Spreča je zbog veoma visokog vodostaja hidroakumulacije Modrac kontinuirano sudjelovala u radu KŠCZ kroz prisustvo odgovornih lica i prezentaciju odgovarajućih informacija o stanju na hidroakumulaciji.

Pored redovnih poslova na osiguranju napuštene imovine i preusmjeravanju prometa uzrokovanog prekidom putnih komunikacija, pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova TK (MUP TK) su se uključili i u spašavanje građana iz poplavljenih objekata.

U periodu od 14.05.2014. godine do 16.09.2014. godine, KŠCZ je održao 23 vanredne sjednice na kojima je donio: 73 naredbe, 52 zaključka, 9 preporuka, 31 odluku, 2 saglasnosti i 2 mišljenja.

Sjednice su održavane u prostorijama KUCZ, osim 4. sjednice, koja je održana 16.05.2014. godine u Lukavcu i 12. vanredne sjednice koja je održana u Bosanskom kulturnom centru u Tuzli kojoj su prisustvovali općinski načelnici, načelnici općinskih štabova civilne zaštite i predstavnici Federalne uprave civilne zaštite.

Sva akta donesena na sjednicama KŠCZ odmah su prosljeđena subjektima na koje se odnose i prema povratnim informacijama, koje su do sada dostavljene, zaduženi subjekti su većinu realizirali.

Vanredna sjednica KŠCZ	Datum	Donesene naredbe	Doneseni zaključci	Donesene preporuke	Donesene odluke	Date saglasnosti	Data mišljenja
1.	14.05.2014	2		1			
2.	15.05.2014	3					
3.	16.05.2014		5				
4.	16.05.2014	2	1				
5.	17.05.2014	9			1		
6.	17.05.2014	5	1	1		1	
7.	18.05.2014	10		2			
8.	19.05.2014	6	2	2	2		
9.	20.05.2014	7					
10.	23.05.2014	10	1	2	1		
11.	27.05.2014		3		2		
12.	24.05.2014		26				
13.	27.05.2014	4	1	1			
14.	03.06.2014	6	1		1		
15.	16.06.2014	5	2		9		
16.	16.07.2014	1	5		8		
17.	24.07.2014		1				
18.	06.08.2014	3	2		1		
19.	07.08.2014				2		
20.	11.08.2014				3		
21.	14.08.2014						2
22.	25.08.2014		1		1	1	
23.	16.09.2014				4		
Ukupno		73	52	9	35	2	2

Tabela 3 - Pregled održanih sjednica i donesenih akata od strane KŠCZ

3.4 Aktivnosti KUCZ

Tokom trajanja prirodne nepogode KUCZ pratila je stanje zaštite i spašavanja na području cijelog kantona, preduzimala je mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti, podsticala je, usmjeravala i koordinirala aktivnosti kantonalnih organa uprave i drugih organa na vršenju poslova zaštite i spašavanja.

Svo vrijeme je obavljana funkcija stručne službe i svih drugih administrativno-tehničkih i finansijskih poslova za potrebe KŠCZ i Kantonalne komisije za procjenu šteta.

Aktivnosti Kantonalnog operativnog centra

Do sada nezabilježene kišne padavine krajem aprila i tokom maja 2014. godine, dovele su do poplava i pojave klizišta na području svih općina Tuzlanskog kantona. Od 13. maja kontinuirano je rastao broj poziva građana kojima je bila potrebna pomoć, a najviše poziva je zabilježeno u periodu od 14. do 17. maja, kada je dežurni operativac u centru neprekidno bio zauzet obradom poziva od strane građana.

Građani su pozivali centar jer su im životi bili ugroženi, te su tražili evakuaciju i drugu vrstu pomoći, a tražili su i informacije o prohodnosti puteva. Pozivi su stizali iz svih općina sa područja TK, a ubjedljivo najviše poziva je stizalo iz općine Živinice.

Nestankom električne energije u Gračanici i Doboj Istoku, povećan je broj poziva građana i iz ovih općina. Međutim, pozivi su dolazili i iz drugih dijelova Federacije BiH (Maglaj, Zavidovići), a u jednom periodu je zabilježen i veliki priliv poziva iz Republike Srpske (naročito Doboj i Bijeljina). Svi pozivi su primljeni i obrađeni na odgovarajući način (informacija o vrsti opasnosti, potrebama, telefonski broj pozivatelja), građanima su davana uputstva, obavještavane su službe CZ u navedenim općinama, a kako su linije prema općinama povremeno bile preopterećene, obavještavani su Republička uprava CZ i MUP.

Održavana je neprekidna veza sa branom jezera Modrac i sa kolegama na terenu, najčešće putem radio veze. Dakle, u jednom periodu rada, dežurni operativac u centru gotovo da nije imao vremena ni mogućnosti da se bavi redovnim poslovima (priprema redovnih i vanrednih izvještaja za FUCZ i medije, prosljeđivanje naredbi i izvještaja prema općinama, Federaciji, Ministarstvu sigurnosti BiH, oružanim snagama, organima uprave TK i dr.). Nije bilo moguće uredno vođenje propisanih evidencija (službene zabilješke, protokol prijema i otpreme dokumentacije).

I pored svega, prema našim saznanjima, nije se desio niti jedan značajan propust u radu operativnog centra. Svi primljeni pozivi su adekvatno obrađeni, spašeno je dosta života ljudi na terenu, a sve naredbe i informacije su prosljeđene na zadate adrese.

Saradnja sa Općinskim službama civilne zaštite (OSCZ)

Tokom trajanja prirodnih nepogoda u 2014. godini KUCZ ostvarila je dobru saradnju sa OSCZ na području kantona u svim pitanjima od značaja za oblast zaštite i spašavanja.

Saradnja između KUCZ i OSCZ se odvijala u pravcu:

- razmjene informacija putem operativnih centara i pružanje podrške u njihovom radu,
- provođenja aktivnosti na zaštiti i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara i na otklanjanju nastalih posljedica,
- provođenja mjera zaštite i spašavanja koje je naredio KŠCZ,
- raspodjele humanitarne pomoći, tehničkih sredstava i opreme,
- ostvarivanje saradnje sa OS BiH,
- provođenja higijensko-epidemiološke zaštite,
- iznalaženja sredstava za finansiranje aktivnosti koje su bile od značaja za zaštitu i spašavanje od prirodnih nepogoda,
- prikupljanja i obrade podataka o nastalim posljedicama i poduzetim mjerama na otklanjanju posljedica u funkciji informisanja KŠCZ, Vlade TK, FUCZ i javnosti.

U ovom periodu održano je i pet sastanaka direktora KUCZ sa rukovodiocima OSCZ.

Na tim sastancima svi rukovodioci OSCZ su u svojim izlaganjima iznijeli niz pozitivnih stvari koje su rezultirale zadovoljavajućim odgovorom na prirodne nepogode, a kao posljedica toga je i činjenica da nije zabilježeno niti jedno smrtno stradanje na području TK.

Međutim, određeni propusti ukazuju da je neophodno poduzeti niz radnji kako bi sistem zaštite i spašavanja bio na znatno višoj razini.

Generalno, svi se slažu da pojedina ministarstva, uprave, direkcije i službe nisu bili dovoljno uključeni u sistem zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

Naglašen je također i propust kod nekih općinskih komisija za procjenu šteta, koje su prikazale „nerealno“ visoke štete (uslijed različitog pristupa jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća), što je rezultiralo da su te općine dobile i veća finansijska sredstava od strane viših nivoa vlasti. Stoga je zaključeno da je potrebno izvršiti kompenzaciju kod kasnijih dodjela finansijske pomoći općinama, i to po završetku Konačnih izvještaja o procjeni šteta na području općina.

KUCZ je, za vrijeme trajanja prirodne nepogode, pravovremeno podsticala i usmjeravala aktivnosti OSCZ na izvršavanju poslova zaštite i spašavanja iz njihove nadležnosti te pružala odgovarajuću stručnu pomoć.

Saradnja sa Oružanim snagama Bosne i Hercegovine

Na osnovu člana 37. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", br. 39/03, 22/06 i 43/10) u uvjetima kada snage i sredstva civilne zaštite nisu dovoljni za efikasno spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, OS BiH se mogu angažirati na pružanju pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne ili druge nesreće. Sporazumom o saradnji između Ministarstva odbrane BiH i Ministarstva sigurnosti BiH u oblasti reagiranja na prirodne ili druge nesreće, broj: 06-50-704-5/09 i broj: 09-04-1-1414-6/09 od 29.06.2009. godine utvrđene su procedure vezane za učešće OS BiH u pružanju pomoći na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća na području Federacije, u skladu sa Zakonom o odbrani BiH.

Saradnja sa OS BiH došla je do izražaja naročito u periodu od 14.05. do 19.06.2014. godine, kada su pripadnici 5. pbr maksimalno bili angažovani u operacijama pružanja pomoći civilnim strukturama tokom poplava koje su pogodile veći dio teritorije TK. Tokom trajanja prirodne nesreće OSCZ uputile ukupno 19 zahtjeva za angažovanje OS BiH. Zahtjevi su nakon obrade, putem Kantonalne uprave civilne zaštite upućeni Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine, odnosno Ministarstvu odbrane Bosne i Hercegovine.

Pregled zahtjeva po općinama: Čelić – 2, Doboj Istok – 1, Gračanica – 1, Gradačac – 1, Kalesija – 1, Lukavac – 4, Sapna – 1, Srebrenik – 3, Tuzla – 4, Živinice – 1.

Pregled zahtjeva po vrsti: za angažovanje helikoptera – 3, angažovanje mehanizacije – 14, angažovanje transporta – 1, pontonski most – 1.

Aktivnosti deminerskih timova civilne zaštite

Odmah po proglašenju stanja prirodne nesreće, direktor Federalne uprave civilne zaštite je stavio u funkciju Specijaliziranu jedinicu FUCZ koja je formirana od postojećih deminerskih kapaciteta kojima raspolaže i koja je namijenjena za spašavanje od požara, poplava, iz ruševina i iz lavina, kao i za spašavanje na vodi i pod vodom i za RHB zaštitu.

Svojom Naredbom, direktor Federalne uprave civilne zaštite stavio je na raspolaganje sve deminerske timove kantonalnim upravama civilne zaštite. Vođeni ovom Naredbom pripadnici tima Tuzla „A“ i „B“ stavili su se na raspolaganje Kantonalnoj upravi civilne zaštite Tuzla, odnosno Kantonalnom štabu civilne zaštite Tuzla sa svom raspoloživom opremom i sredstvima. Prvobitne aktivnosti su bile usmjerene na prevoz osoba iz ugroženih područja do smještajnih centara kao i prevoz bolesnih do medicinskih ustanova na području Tuzlanskog kantona. Najintenzivnije aktivnosti obavljane su na području općina Lukavac, Banovići, Kalesija i Sapna. Istovremeno je vršen prevoz i dostava čamaca za potrebe spašavanja i prevoženja osoba sa ugroženih područja u općinama Lukavac i Živinice. Jedno vozilo je svakodnevno bilo u funkciji prevoženja članova KŠCZ Tuzla s ciljem obilaska općina koje su bile najugroženije poplavama i klizištima.

Kada su pokrenute aktivnosti na prijemu i distribuciji humanitarne pomoći skoro svakodnevno su po dva vozila sa ljudstvom bila u funkciji prevoza i dostave humanitarne i druge robe. Sve ove aktivnosti su izvođene uz tijesnu saradnju FŠCZ, KŠCZ i općinskih štabova civilne zaštite sa područja TK. Aktiviranje enormno velikog broja klizišta zahtjevalo je formiranje velikog broja timova geološke struke, pa su pripadnici timova FUCZ Tuzla „A“ i „B“ dobili zadaću svakodnevnog prevoženja stručnih osoba sa jednog lokaliteta na drugi koji su bili pogodeni klizištima.

Kao posljedica klizanja tla došlo je do pomijeranja minskih polja na nekoliko lokacija, a posebno je bio izražen problem čestih prijava neeksploziviranih i minsko eksplozivnih sredstava koja su donešena bujičnim potocima i rijekama i izbačena na dijelu urbanih prostora. Sva takva sredstva su brзом intervencijom pripadnika tima za uništavanje NUS-a Tuzla „A“ izuzeta i bezbjedno uništena.

Aktivnosti na prijemu, skladištenju i raspodjeli humanitarne pomoći i donirane opreme i sredstava

KŠCZ je naredbom broj: 02/24-44-011808-9-5N/14 od 20.05.2014. godine osnovao Centar za prihvata, uskladištenje i distribuciju humanitarne robe i isti stavi u funkciju. Kantonalni centar za prihvata, uskladištenje i distribuciju humanitarne robe, je u skladu sa naredbama i odlukama KŠCZ, obavljao slijedeće aktivnosti:

- prevoz i prihvata roba,
- utovar, istovar i skladištenje sredstava i opreme,
- raspodjela donirane pomoći općinama prema naredbama KŠCZ,
- distribucija donacija stanovništvu putem OSCZ i Crvenog križa,

Na osnovu naredbe Kantonalnog štaba civilne zaštite broj: 02/24-44-011808-9-2N/14 od 20.05.2014. godine angažovano je skladište preduzeća „Interšped Tuzla“ d.d. Tuzla za prihvata i uskladištenje humanitarne robe, a na osnovu Zaključka Kantonalnog štaba civilne zaštite broj: 02/24-44-011808-16-2Z/14 od 16.06.2014. godine i skladište „Piemonte“ d.o.o. Tuzla za iste namjene. KUCZ je vodio aktivnosti na prijemu i instaliranju ukupno 3 postrojenja za pripremu pitke vode (donator „MSB“ iz Švedske).

Detaljne informacije o raspodjeli pomoći date su u poglavlju VI.

Dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija

Na poplavljenom području TK, radi zaštite zdravlja stanovništva i uklanjanja uzročnika zaraznih oboljenja, smanjenja mogućnosti prenošenja oboljenja kao i unapređenja higijenskih uslova života, bilo je potrebno provesti protivepidemijsku sistematsku dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju (DDD).

KUCZ je vršila koordinaciju između Zavoda za javno zdravstvo TK, FUCZ, Zavoda za javno zdravstvo F BiH i drugih subjekata koji su direktno učestvovali u realizaciji ovih aktivnosti. Prije provođenja navedenih mjera stanovništvo je putem medija obaviješteno o početku izvođenja aktivnosti na DDD kao i o područjima koja se namjeravaju obuhvatiti.

Epidemiološka situacija na području TK je za svo vrijeme trajanja prirodne nepogode bila pod kontrolom.

3.5 Odnosi s javnošću

U toku trajanja prirodne nepogode posebna pažnja posvećena je odnosima s javnošću. Za te potrebe je angažiran predstavnik Ureda za informiranje Vlade TK koji je obavljao navedene poslove za potrebe KŠCZ u toku trajanja stanja nesreće.

O svim važnijim naredbama, odlukama, zaključcima i aktivnostima KŠCZ javnost je putem medija redovno informirana. Održano je više konferencija za medije i gostovanja u televizijskim i radio emisijama komandanta, načelnika i drugih članova KŠCZ.

3.6 Odluke o proglašenju prestanka stanja nesreće

Proglašeno stanje prirodne nesreće, produženo je gotovo do kraja godine. Operativnost trošenja dobijenih sredstava pomoći u otklanjanju posljedica i stvaranju pretpostavki za povratak kućama evakuiranog stanovništva, opredjelio je općine da zadrže proglašeno stanje prirodne nesreće iako za to zadnjih mjeseci nije bilo opravdanja.

Na nekim općinama vršeno je proglašenje prestanka prirodne nesreće ali je zbog pogoršanja stanja to ponovo učinjeno. Tako je na Općini Čelić 26.06. proglašen prestanak a 06.08. nastavak stanja nesreće, na Općini Gračanica je proglašen prestanak 13.05. a nastavak stanja nesreće 14.05. odnosno Općini Kladanj prestanak 02.07. a nastavak 06.08.2014. godine.

Na prijedlog općinskih štabova civilne zaštite, općinski načelnici su donijeli odluke o proglašenju prestanka stanja prirodne nepogode od poplava i klizišta na svim općinama Tuzlanskog kantona.

Odluku o prestanku stanja prirodne nesreće zbog poplava i klizišta Općina Sapna je proglasila 15. oktobra, Općina Teočak 12. novembra, Općina Kalesija 17. novembra, Općina Gračanica 05. decembra, općine Banovići i Gradačac 09. decembra, općine Živinice i Srebrenik 10. decembra, Općina Čelić 15. decembra, Doboj Istok 18. decembra, Tuzla je to učinila 24. decembra a Općina Lukavac 26. decembra 2014. godine.

Odluku o proglašenju prestanka stanja prirodne nepogode od poplava i klizišta je na prijedlog Kantonalnog štaba civilne zaštite Vlada Tuzlanskog kantona (Vlada TK) proglasila Odlukom broj: 02/1-44-011779/14 od 11.11.2014. godine.

Vlada Federacije BiH je proglasila prestanak stanja nesreće Odlukom u dva navrata 22.07. (Odluka V broj 1437/2014) i 20.08. (Odluka V broj 1484/2014).

IV UČEŠĆE DRUGIH SUBJEKATA U AKTIVNOSTIMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Pored organiziranih snaga zaštite i spašavanja, u odgovoru na prirodne nepogode puni doprinos dali su građani kroz ličnu i uzajamnu zaštitu i drugi pravni subjekti u zaštiti i spašavanju uposlenika i svoje imovine.

4.1 Oružane snage BiH

U periodu od 14.05. do 19.06.2014. godine, pripadnici 5. pbr su, pored realizacije redovnih zadataka, maksimalno bili angažovani u operacijama pružanja pomoći civilnim strukturama tokom poplava koje su pogodile veći dio teritorije BiH. Prvi dio angažovanja je bio u periodu od 14.05. do 06.06.2014. godine po OPLAN „VAL 2012“ a drugi dio od 06.06. do 19.06.2014. godine kroz realizaciju vježbe „Zajednički napor 14“.

Pripadnici 5. pbr su angažovani na izvršavanju sljedećih zadataka na području TK:

- Evakuacija ugroženog stanovništva i materijalnih dobara,
- Prihvat i smještaj evakuisanog stanovništva,
- Prihvat, istovar, pretovar i transport humanitarne pomoći
- Dostava humanitarne pomoći,
- Distribucija pitke vode,
- Podrška aktivnostima Crvenog krsta/križa,

Kroz realizaciju gore navedenih zadataka i efekte rada, ostvareni su sljedeći doprinosi civilnim strukturama:

- Efikasna evakuacija civila iz ugroženih područja na općini Živinice,

- Obezbijeden prihvata civila u Vojnoj bazi Dubrave,
- Pružena pomoć u povratku civila u domove nakon povlačenja vode,
- Olakšana i ubrzana distribucija humanitarne pomoći,
- Obezbijedena značajna radna snaga angažovanjem pripadnika OS BiH na izvođenju radova i dr.

4.2 Crveni križ

Nakon proglašenja stanja prirodne nesreće od poplava i klizišta na području Tuzlanskog kantona od 14.05.2014.godine, Crveni križ Tuzlanskog kantona i svih 13 općinskih organizacija, postupajući po smjernicama Crvenog križa FBiH, stavile su na raspolaganje sve svoje ljudske i materijalne tehničke resurse štabovima civilne zaštite u svrhu pružanja pomoći ugroženom stanovništvu.

U općinama koje su među prvima bile poplavljene, već od 14.05.2014. godine organizacije crvenog križa općina, kao i Crveni križ Tuzlanskog kantona uspostavili su cjelodnevna dežurstva i angažovali volontere i osoblje u cilju pružanja pomoći ugroženom stanovništvu. U narednim danima i sve ostale organizacije crvenog križa općina Tuzlanskog kantona su mobilizirale sve svoje kapacitete i resurse u cilju odgovora na prirodnu nesreću. Osim svakodnevne koordinacije sa organizacijama crvenog križa u strukturi, kao i službama i štabovima civilne zaštite, aktivnosti crvenog križa bile su usmjerene na: prikupljanje i distribuciju humanitarne pomoći, koordinaciju pošiljki humanitarne pomoći iz inostranstva, pružanje direktne pomoći ugroženom stanovništvu, kao i pružanje podrške drugim ustanovama i organizacijama uključenim u aktivnosti na otklanjanju posljedica prirodne nepogode.

Organizacije crvenog križa na području Tuzlanskog kantona angažovale su ukupno 810 volontera i uposlenika crvenog križa, dok je u pojedinim organizacijama crvenog križa općina dnevno bilo angažovano i po 200 volontera. Putem Crvenog križa TK prikupljeno je i distribuirano prema organizacijama crvenog križa oko 850 tona različitih vrsta humanitarnih roba (hrana, higijena, lijekovi, odjeća i obuća, kućanski aparati, alati i sredstva za čišćenje, materijal za krečenje, pelene za djecu i odrasle, voda, posteljina, isušivači, šatori i dr).

Crveni križ Tuzlanskog kantona je obavio koordinaciju sa donatorima iz inostranstva za 61 uvoz različitih humanitarnih roba (hrana, higijena, lijekovi, odjeća i obuća, voda, pelene, nemještaj) u vrijednosti od 842.681,00 EUR. Humanitarne robe su putem organizacija Crvenog križa sa područja TK, ali i drugih organizacija sa područja BiH distribuirane ugroženom stanovništvu. Dio uvezenih roba odnosi se na robe koje su uvezene za potrebe Kantonalnog centra za prihvata, uskladištenje i distribuciju humanitarne robe koji je formiran odlukom KŠCZ.

Organizacije crvenog križa općina na našem kantonu direktno su uspostavljale kontakte sa donatorima iz BiH i inostranstva, čime su osim kroz strukturu crvenog križa, obezbijedile značajne količine humanitarne pomoći. Crveni križ Tuzlanskog kantona je putem strukture Crvenog križa u BiH obezbijedio 40 tona različitih vrsta humanitarnih roba koje su distribuirane prema organizacijama crvenog križa općina na području TK.

Značajno je napomenuti da su organizacije crvenog križa iz područja BiH koje nisu bile pogođene poplavama i klizištima pravovremeno reagovale i obezbijedile značajne količine humanitarnih roba za područja našeg kantona. Istovremeno organizacije crvenog križa sa područja našeg kantona su nakon obezbijedenja dovoljnih količina pomoći za područja svojih općina obezbijedile podršku organizacijama crvenog križa (Doboj, Maglaj, Zenica, Šamac, Bijeljina) čija su područja bila više pogođena i time iskazale solidarnost na obezbijedenju pomoći ugroženim domaćinstvima.

Na transakcijske račune Crvenog križa TK putem pojedinačnih donacija građana, kao i donacije partnerskih organizacija i društvenih kolektiva uplaćena su novčana sredstva u

ukupnom iznosu od 39.439,00 KM koja su namijenjena za direktnu pomoć ugroženom stanovništvu. Ova sredstva utrošena su za nabavku hrane, higijenskih sredstava, namještaja i kućanskih aparata, kao i alata i druge opreme i materijala neophodnih za sanaciju nastalih šteta.

Društvo Crvenog križa BiH i Crveni križ FBiH su na donatorske račune za pomoć ugroženom stanovništvu prikupili novčana sredstva koja su prema odlukama rukovodstva usmjerena na pomoć stanovništvu za sanacije i opremanja stambenih objekata.

U tu svrhu od Crvenog križa FBiH za područje našeg kantona obezbijedeno je 175.200,00 KM namijenjenih za svih 13 općina našeg kantona i čija realizacije se privodi kraju. Društvo Crvenog križa BiH obezbijedilo je 172.000,00 KM za pomoć stanovništvu na području TK i realizacija navedenih sredstava je u toku.

Putem Međunarodne Federacije Društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca građanima na području općina Tuzla i Gračanica donirana je jednokratna pomoć za 185 domaćinstava u ukupnom iznosu od 240.500,00 KM. Realizacija ovih sredstava je u toku.

Crveni križ Tuzlanskog kantona koordinirao je distribuciju humanitarne pomoći kompanije Arcelik koju zastupa Omega iz Živinica za sve pogođene općine na području Bosne i Hercegovine, a koja se sastojala od 300 kućanskih aparata i 1000 higijenskih paketa.

Treba istaći da Crveni križ Tuzlanskog kantona kao i organizacije crvenog križa općina još uvijek raspolažu sa određenim količinama humanitarnih roba kao čija distribucija ide prema mjesečnim planovima u dogovoru sa civilnom zaštitom i nadležnim općinskim službama.

Također se i dalje radi na obezbjeđenju određenih količina roba za kojima postoji potreba građana ugroženih od poplava i klizišta kao što su hrana, higijena, namještaj, kućanski aparati i dr.

4.3 Zavod za javno zdravstvo

U vrijeme obilnih padavina, majskih i augustovskih poplava, Zavod za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona (Zavod) je, sa svojim raspoloživim kadrom, učestvovao u sljedećim aktivnostima:

1. Svakodnevna komunikacija sa predstavnicima Kantonalne uprave civilne zaštite i Higijensko-epidemioloških službi domova zdravlja Tuzlanskog kantona,
2. Timovi, na čelu sa epidemiolozima i ostalim specijalistima iz Zavoda, posjetili su skoro sve općine TK, u svrhu pomoći HES-a domova zdravlja oko sagledavanja i procjene higijensko-epidemiološke situacije u objektima osnovnih škola, sa naglaskom na higijensku ispravnost vodnih objekata iz kojih se snabdijevaju školski objekti pitkom vodom preporuka i smjernica oko rješavanja novonastale situacije, kao posljedice poplava,
3. Posjet jednog tima Zavoda općini Olovo iz Zeničko-Dobojskog kantona, sagledavanje higijensko-epidemiološke situacije, utvrđivanje nedostataka, kao i preporuke za otklanjanje nedostatka (Problem je bio zamućena voda za piće iz vodnog objekta iz kojeg se snabdijeva stanovništvo na području općine Olovo),
4. Posjet timova Zavoda centrima za privremeni smještaj građana, izmještenih iz svojih kuća zbog ulaska vode u stambene objekte ili zbog pojave klizišta, i to: prihvatni centar na području općine Sapna, Kiseljak-općina Tuzla, Dubrave-Kasarna OS BiH, u Domu penzionera Tuzla i Prihvatni centar u Lukavcu (Slučaj pojave kožnog, zaraznog oboljenja šuge),
5. Komunikacija sa predstavnicima Higijensko-epidemioloških službi domova zdravlja Tuzlanskog kantona, radi prikupljanje podataka o potrebama domova zdravlja za sredstvima za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju (površina u m²,

- dužina riječnih korita, površina deponija i obavještanje viših nivoa (ZZJZ FBiH i KUCZ),
6. Distribucija pristiglih količina hlornih preparata za dezinfekciju vode za piće, predmeta opće upotrebe, stambenog prostora i dvorišnog prostora, ka HES-a domova zdravlja,
 7. Distribucija pristiglih-doniranih količina sredstava za deratizaciju HES-a domova zdravlja,
 8. Uzorkovanje i analiza vode za piće iz lokalnih i javnih vodnih objekata, kao i vodnih objekata u privatnom vlasništvu, na području svih općina TK, gdje je, u periodu od 16.05.2014. do 01.07.2014.g., urađena 721 analiza po osnovu mikrobiološke ispravnosti i fizičko-hemijskog sastava vode za piće i 83 analize vode za piće sa područja drugih kantona,
 9. Učešće epidemiologa ZZJZ TK u sačinjavanju plana za provođenje dezinsekcije sa kopna i iz zraka na području TK i susjednog Posavskog kantona/županije,
 10. Izrada Akcionog plana za DDD za područje TK,
 11. Kontakti sa medijima.

4.4 Ministarstvo unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona

Ministarstvo unutrašnjih poslova TK (MUP TK) učestvovalo je u aktivnostima vezanim za normalizaciju života i komunikacija, obezbjeđenju napuštenih objekata kao i u konkretnim akcijama spašavanja građana iz poplavljenih objekata. Pripadnici Specijalne jedinice MUP-a TK pružili su pomoć u nekoliko akcija spašavanju građana iz poplavljenih objekata u općinama Živinice i Lukavac.

4.5 Rudarsko-geološki-građevinski fakultet Univerziteta u Tuzli

Sukladno Naredbi Kantonalnog štaba civilne zaštite, br. 02/24-44-011808-5-4N/14 od 17.05.2014. godine dekan Rudarsko geološko građevinskog fakulteta je imenovao stručne timove za pomoć općinama na preventivno-sanacionom djelovanju u otklanjanju posljedica izazvanih klizanjem terena.

Ukupno je formirano 8 općinskih timova na čijem čelu su bili istaknuti profesori sa RGGF Tuzla, a voditelj Kantonalnog tima bio je dr.sc. Sejfudin Vrabac, red. prof. na RGGF Tuzla. Timovi su se sastojali iz geologa i studenata geološkog usmjerenja koji su bili angažirani na prostoru cijelog Kantona raspoređeni po općinama.

Tokom svog rada timovi su obilazili klizišta i predlagali mjere za otklanjanje opasnosti za ljude i materijalna dobra. Najčešće sugerirane mjere su bile izrada drenažnih kanala na površini i u tijelu klizišta, ugradnja odvodnih cijevi, odvođenje oborinskih voda, sprečavanje dotoka površinskih voda, zapunjenje pukotina glinenim materijalom i slično.

Za veća i kompleksnija klizišta date su preporuke o praćenju i kandidiranju istih za izradu projektne dokumentacije za trajnu sanaciju.

Posebno je istaknut problem izrade Katastra klizišta i nužnosti da svaka općina ima stalno uposlene geologe koji će, između ostalog, na vrijeme reagirati u smislu prevencije kada su u pitanju klizanja tla i odroni terena.

V PROCJENA ŠTETE

Poslije proglašenja stanja prirodne nepogode na općinama aktivirane su općinske i Kantonalna komisija za procjenu šteta, koje su u skladu sa propisanim procedurama pristupile izradi preliminarnih procjena a po proglašenju prestanka stanja nepogode i konačnih procjena štete.

5.1 Preliminarne procjene šteta

Preliminarne procjene su pokazale da se radi o štetama koje su takvih razmjera da prevazilaze ekonomske mogućnosti općina i kantona, te će biti neophodna pomoć viših nivoa vlasti (Tabela 4 i Tabela 5).

Redni broj	Općina	Preliminarna procjena šteta (posljedice poplava i klizišta u maju 2014. godine)	Preliminarna procjena šteta (posljedice poplava i klizišta u augustu 2014. godine)	Ukupno
1.	Banovići	5.460.000	3.100.000,00	8.560.000,00
2.	Čelić	10.135.000	11.260.000,00	21.395.000,00
3.	Doboj Istok	14.800.000	19.904.013,53	34.704.013,53
4.	Gračanica	43.939.000	26.455.000,00	70.394.000,00
5.	Gradačac	19.900.000	13.300.000,00	33.200.000,00
6.	Kalesija	6.635.000	1.630.000,00	8.265.000,00
7.	Kladanj	8.031.000	1.189.283,95	9.220.283,95
8.	Lukavac	13.768.200	16.412.000,00	30.180.200,00
9.	Sapna	14.355.000	1.115.000,00	15.470.000,00
10.	Srebrenik	14.485.000	22.591.000,00	37.076.000,00
11.	Teočak	6.119.000	247.959,00	6.366.959,00
12.	Tuzla	352.760.000	800.000,00	353.560.000,00
13.	Živinice	8.986.300	1.674.000,00	10.660.300,00
Ukupno		519.373.500	119.678.256,48	639.051.756,48

Tabela 4 - Preliminarne procjene šteta po općinama

R/b	Preliminarna procjena štete					
1.	Vrsta prirodne ili druge nesreće	Stanje prirodne nesreće usljed poplave i klizišta, na području TK	maj 2014. Godine	august 2014. godine	Ukupno	
3.	Stanovništvo	Umrli/poginuli	0	0	0	
		Ranjeni/oboljeli	88	2	90	
		Evakuirani (broj stanovnika)	4.919	2.367	7.286	
4.	Preliminarna šteta (prva vizuelna procjena štete na ugroženom području)	Stambene zgrade	Broj porušenih	441	3	444
			Iznos štete KM	36.930.000,00	120.000,00	37.050.000
			Broj oštećenih	4.662	3.319	7.981
			Iznos štete KM	42.893.000,00	17.228.869,50	60.121.869
		- zemljište - zasadine	Površina u ha	13.430	7.273,50	20.703,50
			Iznos u KM	348.025.000,00	24.095.080,53	372.120.080
		Stočni fond (štete)	Uginulo	143	1.927	2.070.
			Iznos štete KM	64.000,00	50.000,00	114.000
Oboljelo	400		200	600		

		Iznos u KM	60.000,00	10.000,00	70.000
	Ostale štete	Ukupno (KM)	91.401.500,00	78.174.306,45	169.575.806
		Ukupno (KM)	519.373.500,00	119.678.256,48	639.051.756,48

Tabela 5 - Preliminarne procjene šteta na nivou kantona

Visina štete od nevremena koje je zahvatilo općinu Gradačac 25.06.2014. godine iznosi 7.726.263,24 KM.

Procjenu štete od nevremena praćenog obilnim kišnim padavinama, snažnim vjetrom i gradom, koje je 23.08.2014. godine zahvatilo nekoliko općina TK, sačinile su općine Gračanica i Čelić.

Grad je u općini Gračanica zahvatio područja mjesnih zajednica Donja Orahovica, Miričina i Rašljeva načinivši 100% štetu na usjevima zasijanim na oko 110 ha. Štete od grada su registrovane na 1583 stambena i 1326 pomoćnih i ekonomskih objekata i procijenjene su na 1.724.760,00 KM.

U navedene tri mjesne zajednice oštećen je 271 automobil a šteta je procijenjena na 406.500,00 KM. Ukupne štete od grada na području općine Gračanica iznose 3.037.660,00 KM.

Olujno nevrijeme praćeno kišom i gradom koje je zadesilo prostor općine Čelić u subotu 23.08.2014. godine dovelo je do izlivanja iz korita brojnih lokalnih potoka i rječica koje su uzrokovale plavljenje oko 30 stambenih objekata i oštećenje lokalnih makadamskih i asfaltiranih puteva te poljoprivrednih površina.

Grad veličine oraha nanio je velike štete poljoprivrednim usjevima u najvećoj mjeri kukuruzu i voću. Stradale su velike površine zasada jagoda koje se nisu oporavile od predhodnih poplava a što je posebno važno istaći da su novi zasadi jagoda koji su zasađeni sadnim materijalom doniranom od strane Federalnog ministarstva za raseljena lica i izbjeglice također oštećeni u velikoj mjeri.

Preliminarna šteta na uništenim poljoprivrednim površinama, lokalnim putevima i stambenim objektima procijenjena od strane Komisije za procjenu šteta iznosi 500.000,00 KM.

U općini Srebrenik je oko 1.000 građana pretrpjelo štete od grada na svojim stambenim objektima i poljoprivrednim usjevima.

Skoro dvije trećine općine bilo je pogođeno jakim ledom a posebno su stradala mjesna područja: Srebrenik, Duboki Potok, Tinja i Podorašje.

Prema do sada prijavljenim štetama, uništeno je oko 26.780 komada crijepa. Na osnovu ovog uzorka može se procijeniti da je uništeno oko 100.000 komada crijepa.

Posljedice djelovanja leda su oštećeni: krovovi (crijep, salonit ploče, šindra), fasade, platenici, voćnjaci, poljoprivredni zasadi, prozori, automobili, putna infrastruktura i dr.

Preliminarne procjene šteta, koje su uradile općinske komisije za procjenu šteta, objedinjene su od strane Kantonalne komisije za procjenu šteta (Kantonalna komisija) za čitav kanton.

Na osnovu navedenih preliminarnih procjena šteta Kantonalna komisija za procjenu šteta je uradila zbirni izvještaj i prijedlog odluke o dodjeli pomoći općinama za hitne intervencije iz sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, s kojima raspolaže KŠCZ i iz redovnih budžetskih sredstava sa kojima raspolaže Vlada TK.

Kantonalna komisija je pripremila Zahtjev za pomoć za hitne intervencije koji je Vlada TK uputila preko Federalne uprave civilne zaštite na Federalnu komisiju za procjenu šteta za pripremu odluka o pomoći za Federalni štab civilne zaštite i Vladu Federacije BiH.

Navedene preliminarne procjene šteta su korištene i za traženje pomoći iz međunarodnih izvora, posebno na donatorskoj konferenciji za pomoć Bosni i Hercegovini koja je održana u toku trajanja nesreće.

5.2 Konačna procjena šteta

Konačna procjena šteta urađena je u skladu sa odredbama Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine F BiH“, broj: 75/04, 38/06, 52/09 i 56/09)(Uredba).

Predmet procjene štete su:

- direktne štete na oštećenim i uništenim materijalnim dobrima,
- troškovi izazvani direktnim štetama (troškovi nastali u toku preduzimanja aktivnosti na zaštiti i zbrinjavanju stanovništva, zdravstvene usluge i dr.) i
- indirektne štete (izgubljeni prihod zbog prekida rada izazvan nastankom prirodne ili druge nesreće i to na području na kojem su nastale direktne štete).

Procjena šteta vrši se radi utvrđivanja vrste i veličine štete na materijalnim dobrima, a izražava se u novčanoj vrijednosti koja je potrebna da se oštećena ili uništena materijalna dobra dovedu u stanje prije nastanka prirodne ili druge nesreće, odnosno u vrijednosti koja je potrebna da se ta materijalna dobra nabave ili saniraju.

Kantonalna komisija utvrdila je da su najveće štete pričinjene na:

- građevinskim objektima,
- opremi,
- ostalim materijalnim dobrima,
- zemljištu,
- obrtnim sredstvima,
- dugogodišnjim zasadima,
- dok ostalo čine, štete na dobrima u domaćinstvima, životinje, perad i akvakultura, kulturna dobra i dr.

Značajne štete su izazvane i uništenjem građevinskog zemljišta procesom klizanja, koje su djelimično prikazane po općinama kroz indirektne štete.

Nakon uvida u pojedinačne izvještaje Kantonalna komisija je konstatovala da je procjena šteta na materijalnim i drugim dobrima realna.

Kantonalna komisija međutim smatra da je u većini općinskih zahtjeva ukupna visina štete uvećana za troškove izazvane štetom i indirektne štete.

U Tabeli 6 dat je zbirni prikaz visine šteta nastalih usljed vremenskih nepogoda poplava i klizišta, te grada i olujnog nevremena, koje su zahvatile općine Tuzlanskog kantona u 2014. godini.

Štete su prikazane po vrstama materijalnih i drugih dobara, te sa iskazima indirektnih šteta i troškova izazvanih štetom, po općinama.

R/b	Općina	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Dugogodišnji zasadi	Životinje, perad i akvakultura	Obrtna sredstva	Kulturna dobra	Dobra u domaćinstvu	Ostala materijalna dobra	Troškovi izazvani štetom	Indirektna šteta	Ukupna šteta	Direktna šteta 12-(10+11)
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Banovići	79.800,00	7.233.971,70	145.554,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	464.900,00	0,00	7.924.225,70	7.459.325,70
2.	Čelić	2.278.202,00	10.988.507,23	236.845,00	665.000,00	3.600,00	0,00	10.000,00	0,00	4.916,00	2.000.000,00	2.000.000,00	18.187.070,23	14.187.070,23
3.	Doboj Istok	3.920.238,53	11.514.609,92	1.100.739,94	2.700,00	1.960,00	2.099.257,65	0,00	0,00	286.373,00	586.103,88	4.106.160,74	23.618.143,66	18.925.879,04
4.	Gračanica	10.129.092,00	33.838.592,00	13.191.637,00	665.234,00	0,00	12.148.363,00	0,00	1.710.895,00	542.000,00	788.350,00	5.646.100,00	78.660.303,00	72.225.813,00
5.	Gradačac	2.738.279,00	5.919.778,46	463.092,50	6.102.940,00	0,00	0,00	0,00	272.364,00	2.376.130,60	20.172.532,90	0,00	38.045.117,44	17.872.584,56
6.	Kalesija	7.730.000,00	6.152.682,00	0,00	1.862.864,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21.152.000,00	0,00	36.897.546,00	15.745.546,00
7.	Kladanj	295.000,00	4.644.000,00	593.000,00	205.500,00	92.000,00	0,00	0,00	36.000,00	1.766.500,00	3.052.000,00	23.000,00	10.707.000,00	7.632.000,00
8.	Lukavac	1.494.000,00	13.020.792,00	65.136.250,00	0,00	0,00	6.096.200,00	0,00	0,00	0,00	3.104.600,00	57.814.890,00	146.666.732,00	85.747.240,00
9.	Sapna	2.501.686,00	7.801.922,00	3.765,00	694.365,00	27.740,00	163.006,00	0,00	15.845,00	31.595,00	137.628,00	4.800.000,00	16.177.552,00	11.239.924,00
10.	Srebrenik	19.098.000,00	21.827.000,00	3.183.000,00	0,00	0,00	1.364.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	45.472.000,00	45.472.000,00
11.	Teočak	1.513.000,00	1.888.575,00	0,00	104.000,00	212.000,00	17.360,00	0,00	0,00	0,00	12.000,00	2.020.000,00	5.766.935,00	3.734.935,00
12.	Tuzla	2.644.962,50	22.045.800,83	0,00	2.089.670,00	1.142.490,00	0,00	0,00	0,00	76.234.479,97	0,00	336.970.000,00	441.127.403,30	104.157.403,30
13.	Živinice	2.314.579,00	4.111.029,94	6.237.335,06	51.271,00	51.156,00	1.791.704,63	0,00	1.638.390,00	0,00	502.102,77	2.887.800,00	19.585.368,40	16.195.465,63
	Ukupno:	56.736.839,03	150.987.261,08	90.291.218,50	12.443.544,00	1.530.946,00	23.679.891,28	10.000,00	3.673.494,00	81.241.994,57	51.972.220,55	416.267.950,74	888.835.396,73	420.595.186,46

Tabela 6 – Zbirni prikaz pričinjenih šteta od prirodnih nepogoda u 2014. godini

U Tabeli 7 je prikazan iznos procijenjene visine štete iskazan u općinskim izvještajima, iznos visine direktnih šteta, kao i iznosi indirektnih šteta uvećan za troškove izazvane štetom.

R/b	Općina	Visina štete u općinskim izvještajima (KM)	Indirektna šteta (KM) (Indirektna šteta i troškovi izazvani štetom)	Direktna šteta u (KM) (Ukupne štete umanjene za indirektna šteta i troškove izazvane štetom)
1.	Banovići	7.924.225,70	464.900,00	7.459.325,70
2.	Čelić	18.187.070,23	4.000.000,00	14.187.070,00
3.	Doboj Istok	23.618.143,66	4.692.264,62	18.925.879,04
4.	Gračanica	78.660.303,00	6.434.450,00	72.225.813,00
5.	Gradačac	38.045.117,44	20.172.532,90	17.872.584,56
6.	Kalesija	36.897.546,00	21.152.000,00	15.745.546,00
7.	Kladanj	10.707.000,00	3.075.000,00	7.632.000,00
8.	Lukavac	146.666.732,00	60.919.490,00	85.747.240,00
9.	Sapna	16.177.552,00	4.937.628,00	11.239.924,00
10.	Srebrenik	45.472.000,00	0,00	45.472.000,00
11.	Teočak	5.766.935,00	2.032.000,00	3.734.935,00
12.	Tuzla	441.127.403,30	336.970.000,00	104.157.403,30
13.	Živinice	19.585.368,40	3.389.902,77	16.195.465,63
Ukupno:		888.835.359,75	468.240.168,29	420.595.186,46

Tabela 7 – Prikaz visine šteta iskazane u općinskim izvještajima, visine direktnih šteta i indirektna šteta sa troškovima izazvanim štetom.

U Tabeli 8 dat je prikaz šteta po vrsti materijalnih i drugih dobara procijenjen od strane općinskih komisija.

R/b	Vrsta materijalnih i drugih dobara	Iznos štete u KM
1.	Zemljište	56.736.839,03
2.	Građevinski objekti	150.987.261,08
3.	Oprema	90.291.218,50
4.	Dugogodišnji zasadi	12.443.544,00
5.	Životinje, perad i akvakultura	1.530.946,00
6.	Obrtna sredstva	23.679.891,28
7.	Kulturna dobra	10.000,00
8.	Dobra u domaćinstvu	3.673.494,00
9.	Ostala materijalna dobra	81.241.994,57
Ukupno:		420.595.188,46

Tabela 8 - Prikaz visine pričinjene štete po vrstama materijalnih i drugih dobara

VI PREGLED POMOĆI DODJELJENE OPĆINAMA

Prirodne nepogode u 2014. godini su imale razmjere katastrofe i općine nisu bile u mogućnosti da vlastitim resursima odgovore na njih i posljedice njihovog djelovanja.

Zbog toga su općine u skladu sa propisanim procedurama zatražile pomoć od viših nivoa vlasti.

6.1 Posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća TK¹

Na 6. vanrednoj sjednici održanoj 17.05.2014. godine, KŠCZ je donio saglasnost kojom se odobrava direktoru KUCZ da, u skladu sa članom 6. Odluke o postupku i uslovima za dodjelu jednokratne novčane pomoći opštinama Tuzlanskog kantona za otklanjanje šteta nastalih od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine TK“, broj: 6/12), donese odluke o isplati akontacije po 10.000,00 KM svim općinama na području Tuzlanskog kantona, odnosno ukupno 130.000,00 KM.

KŠCZ je na 11. vanrednoj sjednici održanoj 27.05.2014. godine donio Odluku kojom je, na prijedlog Kantonalne komisije za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća, općinama na području TK dodjeljeno po 40.000,00 KM za hitne intervencije na otklanjanju šteta nastalih djelovanjem prirodne nesreće uzrokovane poplavama i klizištima, odnosno ukupno 520.000,00 KM.

Na 14. vanrednoj sjednici, održanoj 14.08.2014. godine, Vlada Tuzlanskog kantona donijela je Odluku o dodjeli jednokratne novčane pomoći općinama iz sredstava posebne naknade za hitne intervencije u toku prirodne nesreće od poplava i klizišta na području Tuzlanskog kantona u avgustu mjesecu 2014. godine, u ukupnom iznosu 1.300.000,00 KM.

Vlada TK je odobrila isplatu iz sredstava posebne naknade Općini Tuzla 286.000,00 KM, općinama Grčanica, Lukavac i Srebrenik po 117.000,00 KM, općinama Gradačac, Kalesija i Živinice po 91.000,00 KM, dok su Banovići, Čelić, Doboj Istok, Kladanj, Sapna, Teočak dobili po 65.000,00 KM.

Općine su obavezne podnijeti pisani izvještaj i dokumentirano opravdati potrošnju dodijeljenih sredstava.

Na 22. vanrednoj sjednici održanoj 25.08.2014. godine KŠCZ je dao saglasnost direktoru Kantonalne uprave civilne zaštite Tuzla, da u skladu sa članom 6. Odluke o postupku i uslovima za dodjelu jednokratne novčane pomoći opštinama Tuzlanskog kantona za otklanjanje šteta nastalih od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine TK“, broj: 6/12), donese odluku o isplati akontacije u iznosu od 20.000,00 KM općini Gračanica.

6.2 Budžetska sredstva TK²

Na prijedlog Kantonalne komisije za procjenu štete Vlada TK je na svojoj 8. redovnoj sjednici, održanoj 29.05.2014. godine, donijela Odluku kojom je iz budžetske rezerve dodijeljena pomoć općinama za hitne intervencije po 1.500 KM, odnosno ukupno 19.500 KM. Vlada TK je u skladu sa propisanim procedurama zatražila pomoć od Federalnog štaba civilne zaštite i Vlade Federacije BiH.

¹ Saglasnost KŠCZ broj: 02/24-44-011808-6-1S/14 od 17.05.2014. godine o isplati akontacije po 10.000,00 KM svim općinama na području TK,
Odluka KŠCZ broj: 02/24-44-011808-11-10/14 od 23.05.2014. godine o isplati jednokratne pomoći općinama po 40.000,00 KM,
Odluka Vlade TK, broj: od 14.08.2014. godine o dodjeli jednokratne pomoći općinama u iznosu od 1.300.000,00 KM,
Saglasnost KŠCZ broj: 02/24-44-011808-22-1S/14 od 25.08.2014. godine o isplati akontacije po 20.000,00 KM općini Gračanica.

² Odluka o odobravanju sredstava na ime pomoći općinama sa budžetske pozicije „Tekuće rezerve“ u iznosu od 19.500,00 KM, broj Odluke: xxxx/14 od 14.08.2014. godine.

6.3 Posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća F BiH³

FŠCZ je 08.08.2014. godine donio Odluku o isplati akontacije jednokratne novčane pomoći općinama iz sredstva posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća F BiH u iznosu po 20.000 KM.

6.4 Budžetska sredstva F BiH⁴

Do sada je iz budžeta F BiH sa pozicije „Tekući transferi područjima pogođenim elementarnim nepogodama“ Vlada F BiH dodijelila 1.225.000,00 KM Tuzlanskom kantonu.

Pored ovoga općini Gračanica dodijeljeno je 128.150,22 KM i 300.000 KM u građevinskom materijalu - crijepu, a općini Gradačac 34.366,48 KM.

6.5 Federalni fond za pomoć⁵

Na drugoj sjednici Upravnog odbora Fonda koja je održana 04.09.2014. godine donesene su Odluke na osnovu kojih je općinama TK ukupno dodijeljeno 1.370.952,70 KM.

Za potrebe porodica čiji su stambeni objekti uništeni uslijed prirodne nesreće Federalni fond je dodijelio 1.000.000 KM a privrednim subjektima na području TK je raspodjeljeno 600.000 KM.

Odlukom o dodjeli i usmjeravanju dodatnih sredstava nastradalim područjima s pozicije neraspoređenih sredstava Federalnog fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji Federacije BiH broj: 01-14-142/14 od 21.10.2014. godine dodijeljeno je 500.000,00 KM.

Vlada TK je raspodjelila ta sredstva općinama: Čelić, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Sapna, Srebrenik i Tuzla.

6.6 Zajam Svjetske banke

Na 129. sjednici, Vlada F BiH je donijela Odluku o davanju saglasnosti za zaključivanje ugovora o kreditnom zaduženju kantona iz sredstava dodatnog finansiranja po IV Stand by aranžmanu s Međunarodnim monetarnim fondom, utvrđenih Budžetom Federacije BiH za 2014. godinu, u ukupnom iznosu od 40.000.000 konvertibilnih maraka.

Sredstva su odobrena kantonima na kreditnoj osnovi do iznosa utvrđenih na osnovu njihovog procentualnog učešća u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza s Jedinственog računa za 2014. godinu, izračunatih na osnovu kriterija utvrđenih Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH i zvaničnih dostupnih statističkih podataka.

Tuzlanskom kantonu je po ovom osnovu dodijeljeno 6.486.829,00 KM s tim da su općine Banovići, Čelić i Gradačac isključene iz raspodjele ovih sredstava.

³ Odluka FŠCZ o isplati akontacije jednokratne novčane pomoći općinama u iznosu po 20.000,00 KM, broj Odluke: 01-14/32-711/14 od 08.08.2014.

⁴ Odluka o izdvajanju dijela sredstava iz Budžeta FBiH za 2014. godinu, broj: 1143/2014 od 19.06.2014. godine; dopuna Odluke na 126. sjednici održanoj 22.07.2014. godine da se Gračanici dodjeli još 128.150,22 KM; dopuna Odluke na 130. sjednici održanoj 03.09.2014. godine da se Gradačcu dodjeli još 34.366,48 KM,

Odluka o izdvajanju sa pozicije „Tekući transferi područjima pogođenim elementarnim nepogodama“ Vlade F BiH 1.225.000,00 KM Tuzlanskom kantonu,

Odluka o izdvajanju sa pozicije „Tekuće rezerve Vlade F BiH“ Budžeta FBiH općini Gračanica 300.000,00 KM u građevinskom materijalu - crijepu, 129. sjednica Vlade F BiH održana 28.08.2014. godine.

⁵ Odluka o utvrđivanju prioriteta u raspodjeli sredstava za izgradnju stambenih objekata na području TK za potrebe porodica čiji su stambeni objekti uništeni uslijed prirodne nesreće u ukupnom iznosu od 1.000.000. KM, broj: 02/1-14-21839/14 od 23.09.2014. godine.

Odluka o dopuni Odluka o utvrđivanju prioriteta u raspodjeli sredstava privrednim subjektima na području Tuzlanskog kantona koji su pretrpjeli štete uslijed prirodne nesreće u iznosu od 600.000 KM, broj: 02/1-14-22387/14 od 30.09.2014. godine.

Odluka o dodjeli i usmjeravanju dodatnih sredstava nastradalim područjima s pozicije neraspoređenih sredstava Federalnog fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji Federacije BiH broj: 01-14-142/14 od 21.10.2014. godine (dodijeljeno je 500.000,00 KM).

6.7. UNDP, Crveni križ i ostali izvori

Općinama Tuzlanskog kantona za otklanjanje posljedica prirodne nesreće, pored navedenih izvora, dodjeljivana je finansijska pomoć od UNDP-a, Crvenog križa i drugih organizacija.

Navedena pomoć je dodjeljivana selektivno u dogovoru sa općinama. Tačan iznos pomoći po općinama nije bilo moguće dobiti od navedenih subjekata i općina.

6.8 Rekapitulacija finansijske pomoći općinama na Tuzlanskom kantonu za hitne intervencije u odgovoru na prirodnu nesreću

Općina	Posebna naknada za zaštitu TK	Budžetska sredstva TK	Posebna naknada za zaštitu F BiH	Budžetska sredstva F BiH	Federalni fond za pomoć	Zajam Svjetske banke	Ukupno:
Banovići	115.000,00	1.500,00	20.000,00	112.872,47	125.625,67	-	374.998,14
Čelić	115.000,00	1.500,00	20.000,00	67.704,59	160.802,32	-	365.006,91
Doboj Istok	115.000,00	1.500,00	20.000,00	90.121,24	102.416,87	222.544,00	551.582,11
Gračanica	187.000,00	1.500,00	20.000,00	567.366,08	435.535,48	679.000,00	1.890.401,56
Gradačac	141.000,00	1.500,00	20.000,00	141.678,14	230.959,17	-	535.137,31
Kalesija	141.000,00	1.500,00	20.000,00	150.593,85	241.372,54	541.134,00	1.095.600,39
Kladanj	115.000,00	1.500,00	20.000,00	79.247,49	96.103,84	244.308,00	556.159,33
Lukavac	167.000,00	1.500,00	20.000,00	230.304,62	197.097,41	689.828,00	1.305.730,03
Sapna	115.000,00	1.500,00	20.000,00	153.858,13	282.320,93	302.229,00	874.908,06
Srebrenik	167.000,00	1.500,00	20.000,00	404.619,16	385.400,12	714.929,00	1.693.448,28
Teočak	115.000,00	1.500,00	20.000,00	80.920,38	97.075,07	110.528,00	425.023,45
Tuzla	336.000,00	1.500,00	20.000,00	864.606,47	900.061,39	2.024.405,00	4.146.572,86
Živinice	141.000,00	1.500,00	20.000,00	240.176,80	216.182,18	957.924,00	1.576.782,98
Ukupno:	1.970.000,00	19.500,00	260.000,00	3.184.069,42	3.470.952,99	6.486.829,00	15.391.351,41

Tabela 9 – Finansijska pomoć općinama na Tuzlanskom kantonu

Iz Tabele 10 se može zaključiti da je kao pomoć općinama TK iz kantonalnih izvora upućeno 1.989.500,00 KM dok je iz federalnih izvora doznačeno 6.915.022,41 KM što ukupno iznosi 8.904.522,41 KM.

6.9 Pregled isporučenih roba TK i općinama TK

Kriteriji kojima se rukovodio Kantonalni štab civilne zaštite (KŠCZ) kada je vršio raspodjelu pomoći općinama su:

- broj najugroženih građana (onih koji nisu u svojim domovima),
- površina poplavljenog poljoprivrednog zemljišta pod kulturama koje se koriste za ishranu stoke i
- iskazane potrebe općina prema robama.

U Tabeli 10 dat je pregled ulaza i izlaza roba iz Kantonalnog centra za prihvatanje, uskladištenje i distribuciju humanitarne robe.

Roba	Korisnik																		
	Ulaz (Količina)	OŠCZ Banovići	OŠCZ Čelić	OŠCZ Doboj Istok	OŠCZ Gračanica	OŠCZ Gradačac	OŠCZ Kalesija	OŠCZ Kladanj	OŠCZ Lukavac	OŠCZ Sapna	OŠCZ Srebrenik	OŠCZ Teočak	OŠCZ Tuzla	OŠCZ Živinice	Crveni križ TK	MUP TK	RGGF	Vojna baza Dubrave	KUCZ
Donator: Italijanska Vlada																			
- Toalet – WC (kom)	10				1		1	1	1	1	1		2					2	
- Pročišćivač vode 4 m ³ /h (kom)	1						1												
- Šatori 25 m ² (kom)	15	2		2	1		2	1		2	2		3						
- Rezervoar za vodu 7500 l (kom)	1												1						
- Rezervoar za vodu 5000 l (kom)	1								1										
- Kanisteri za vodu i gorivo 10 l (kom)	300	20	15	20	25	25	25	25	25	15	25	15	40	25					
- Filter za vodu (kom)	100	10	5	5	10	5	10	5	5	5	10	5	20	5					
Donator: Bosansko – podrinski kanton, Becto Precisa																			
- Lopate za snijeg (kom)	2.000	200	50	50	200	350	110	100	50	100	90	40	300	200					160
Dobavljač: Federalna direkcija robnih rezervi (po naredbama Federalnog štaba CZ)																			
- Nafta D-2 (lit)	20.000	2.000	2.000		3.000	2.000	1.000	1.000	3.000		2.000		1.000		500	400			2.100
- Brašno T-710 25/1 (kg)	175.000	2.600	13.900	9.625	13.550	5.125	34.250	11.300	2.150	9.150	11.300	4.750	52.600	4.700					
- Šećer kristal bijeli 50/1 (kg)	10.000	150	900	600	600	350	2.100	700	150	600	700	300	2.250	300					
- Ulje jestivo rafinirano – suncokret 1/1	10.000	165	885	615	585	330	2.100	720	135	585	720	310	2.565	285					
- Kuhinjska so (kg)	5.000	100	450	300	300	150	1.050	350	50	300	350	150	1.300	150					
- Mlijeko trajno 2,8% mm (l)	25.000	420	2.220	1.524	1.440	816	5.244	1.800	360	1.440	1.800	744	6.480	712					
- Mlijeko trajno 2,0% mm (l)	25.000	420	2.196	1.524	1.452	816	5.244	1.800	348	1.452	1.800	756	6.496	696					
- Sir punomasni bijeli Feta 250 g (kom)	25.000	416	2.192	1.504	1.456	832	5.248	1.792	336	1.456	1.792	768	6.504	704					
- Kukuruz prekrupa (kg)	40.000	1.500	2.000	2.200	8.000	6.000	4.000	2.000	2.200	1.000	4.000	1.500	1.200	4.400					
- Kukuruz zrno (kg)	20.000	1.000	2.000	900	3.000	2.000	2.000	2.000	600	800	2.000	1.000	700	2.000					
- Stočno brašno (kg)	45.000	1.500	2.010	1.890	5.000	7.000	13.000	2.010	1.890	910	1.890	1.500	1.400	5.000					
Donator: Merhamet Deutschland																			
- Porodični paket (kom)	204	10	10	15	20	10	15	18	10	19	14	10	35	18					
- Tekstil – obuća (vreća)	100			10			20	20		20	10		10	10					
- Ulje jestivo (paket)	9												9						
- Pelene za djecu i odrasle (paket)	29						10						19						
- Vrata – krilo (kom)	5						5												
- Voda (paket)	30												30						
- Hrana za djecu (paket)	3												3						
- Kolica za djecu (kom)	1						1												
- Bicikla za djecu (kom)	2												2						
- Paketi odjeće i obuće (paket)	520	20	40	30	50	50	50	50	20	30	50	30	50	50					

Korisnik	Ulaz (Količina)	OŠCZ Banovići	OŠCZ Čelić	OŠCZ Doboj Istok	OŠCZ Gračanica	OŠCZ Gračačac	OŠCZ Kalesija	OŠCZ Kladanj	OŠCZ Lukavac	OŠCZ Sapna	OŠCZ Srebrenik	OŠCZ Teočak	OŠCZ Tuzla	OŠCZ Živinice	Crveni križ TK	MUP TK	RGGF	Vojna baza Dubrave	KUCZ
Donator: Bauern helfen Bauern – Salzburg																			
- Zaštitne maske (paleta)	52														52				
- Zaštitne maske (paketi)	2														2				
Donator: Federalna uprava civilne zaštite																			
- Deke	200			50		50				50	50								
- Kanister za jednokratnu upotrebu	50																		50
- Šatori (kom)	37	3		3	5	3			1		10		5	4					3
- Paketi sa hranom (paketi)	17	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	2	1					
- Pumpe za vodu HS2 45	5		1			2								2					
- Lopate (kom)	100																		100
- Kolica (kom)	50																		50
- Prostirke (kom)	72	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	12	5					
- Majice (vreća)	1						1												
- Kišne kabanice (vreća)	1					0,25					0,5			0,25					
- Odjeća (vreća)	4						1	1		1	1								
- Poljski WC	10			2										3					5
- Kanister za gorivo, metalni (kom)	10				2	2					2			1					3
- Kanister jednokratni (paketi)	1										0,5			0,5					
- Filteri za prečišćavanje (paketi)	1																		1
- Generator 18 KW, sa el. opremom	3																		3
- Kanisteri – razni (kom)	100										70			30					
- Grijalice za sušenje zidova (kom)	2																		2
- Vreće za spavanje (kom)	100	10		10		20					20		10	20					10
- Hrana – šećer (paketi)	5	1	1							1			1	1					
- Hrana – slanutak (paketi)	20	1	2	2	1	2	2	1	1	2	2	1	2	1					
- Hrana – grah (paketi)	20	1	2	2	1	2	2	1	1	2	2	1	2	1					
- Hrana – sir (paketi)	9		1	1	1	1	1	1	1	1		1	1						
- Hrana – egipatski grah (paketi)	20	1	2	2	1	2	2	1	1	2	2	1	2	1					
- Zobene pahuljice (paketi)	10	1			1	1	1	1	1	1	1		1	1					
- Povrće razno (paketi)	31	1	3	3	3	3	3	3	1	3	3	1	3	1					
- Tunjevina (paketi)	30	1	2	3	3	3	3	3	1	3	3	1	3	1					
- Energetski keks (kg)	2.500	40	220	150	150	80	520	180	40	150	180	80	640	70					
- Toaletna kozmetika – sanitarije (kom)	100																		100
- Jednokratni filteri za vodu (paketi)	2										1								1
- Četke za čišćenje (kom)	10																		10

- Ćebad (bala)	2						1						1						
- Deka (bunt)	5		1		1		1		1				1						
- Sredstvo za dezinfekciju (l)	2.500																		2.500
Korisnik	Ulaz (Količina)	OŠCZ Banovići	OŠCZ Čelić	OŠCZ Doboj Istok	OŠCZ Gračanica	OŠCZ Gradacac	OŠCZ Kalesija	OŠCZ Kladanj	OŠCZ Lukavac	OŠCZ Sapna	OŠCZ Srebrenik	OŠCZ Teočak	OŠCZ Tuzla	OŠCZ Živinice	Crveni križ TK	MUP TK	RGGF	Vojna baza Dubrave	KUCZ
Donator: Swedish Civil Contingencies Agency																			
- Pročišćivači za vodu – sistem	3		1	1		1													
Dobavljač: Eko-bel doo Laktaši																			
- Insekticid TI-BI 24 (l)	2.000																		2.000
Donator: Save The Children sarajevo																			
- Pumpe za vodu	20	1	1	1	2	1	1	1	2	1	2	1	1	1			1		3
- Crijevo za vodu	20	1	1	1	2	1	1	1	2	1	2	1	1	1			1		3
- Isušivač zraka 30/24 (kom)	19	1	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2					
- Isušivač zraka 40/24 (kom)	7				2				2		2						1		
- Isušivač zraka 50/24 (kom)	13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1					

Tabela 10 - Pregled ulaza i izlaza humanitarne robe iz Kantonalnog centra za prihvatanje, uskladištenje i distribuciju humanitarne robe

VII ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

1. Obilne kišne padavine u vremenu od 12. do 17.05.2014. godine kao i u periodu od 05. do 06.08.2014. godine, uzrokovale su nagli porast vodostaja u svim vodotocima, izljevanje iz korita i nezapamćenim poplavama na području cijelog Tuzlanskog kantona. Poplavljeno je više stotina stambenih i pomoćnih objekata, industrijskih objekata i poljoprivrednog zemljišta. Dostignuta je rekordna visina preljeva na brani HA Modrac od 3,42 m što je dovelo u opasnost stabilnost objekta brane. Došlo je do prekida putnog i željezničkog saobraćaja i plavljenja i oštećenja magistralnih, regionalnih i lokalnih puteva. Obustavljena je nastava u osnovnim i srednjim školama i na Univerzitetu u Tuzli.
2. Na području TK aktivirano je 6.738 klizišta i odrona koja su uništavala cijela naselja i nanijela ogromnu materijalnu štetu. Najteža situacija bila je na području općine Tuzla gdje je aktivirano 2.170 klizišta i odrona.
3. U toku trajanja nesreće i u akcijama zaštite i spašavanja nije bilo smrtnog stradanja građana i spasilaca. Na izvođenju radova na hitnim mjerama sanacije terena na području općine Tuzla povrijeđena su 2 uposlenika općine Tuzla, jedan sa prelomom noge a drugi sa lakšim povredama.
4. Stanje prirodne nepogode zbog poplava i klizišta proglašeno je na svim općinama i na nivou TK. Aktivirani su štabovi civilne zaštite koji su rukovodili akcijama zaštite i spašavanja građana i njihove imovine.
5. U akcijama zaštite i spašavanja u mjesecu maju i avgustu evakuirano je 7.286 građana i smješteno kod rodbine, prijatelja i u prihvatne centre koje su organizirali štabovi civilne zaštite.
6. U vrijeme stanja prirodne nesreće KŠCZ je održao 23 vanredne sjednice i u rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja na području TK donio 35 odluka, 73 naredbe, 52 zaključka, 9 preporuka, 2 saglasnosti i 2 mišljenja koje su gotovo u cijelosti realizirane od strane zaduženih subjekata u skladu sa utvrđenom dinamikom.
7. Kantonalni i općinski štabovi civilne zaštite su, u skladu sa svojom zakonom utvrđenom funkcijom i nadležnostima, kvalitetno rukovodili akcijama zaštite i spašavanja i dali veliki doprinos u spašavanju građana, njihove imovine i imovine lokalne zajednice.
8. Djelovanje timova civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a kao Specijalizirane jedinice FUCZ bilo je od posebnog značaja kod provođenja evakuacije, prevoza bolesnih osoba i dostave humanitarne pomoći. Brzo djelovanje na preuzimanju i uništavanju minskoeksplozivnih i neeksplozivnih ubojitih sredstava koja su donešena bujičnim tokovima ili usljed pomijeranja minskih polja imalo je nemjerljiv značaj za zaštitu ljudi i materijalnih dobara.
9. U odgovoru na prirodne nesreće značajan doprinos dali su građani kroz ličnu i uzajamnu zaštitu i volonterski angažman na preventivnim radovima na smirivanju klizišta, posebno u općini Tuzla.
10. Značajan doprinos u toku trajanja nesreće dale su OS BiH i pripadnici 5. pješadijske brigade smješteni u Vojnoj bazi Dubrave kroz pružanje pomoći u evakuaciji građana, njihovom prihvatu i smještaju u vojnoj bazi, prevozu na poplavljenim dijelovima putnih komunikacija, prevozu i distribuciji humanitarnih roba i preventivnim radovima na smirivanju klizišta na općini Tuzla.
11. Crveni križ TK sa svojim općinskim organizacijama dao je učestvovao u zbrinjavanju evakuiranog stanovništva, osiguranju i distribuciji humanitarne robe do svih evakuiranih građana.

12. Zavod za javno zdravstvo TK doprineo je normalizaciji stanja na poplavljenim i klizištima ugroženim područjima kroz kontrolu ispravnosti vode za piće i u suradnji sa HES službama domova zdravlja na dezinfekciji posebno obrazovnih objekata.
13. Ministarstvo unutrašnjih poslova TK učestvovalo je u aktivnostima vezanim za normalizaciju života i komunikacija, obezbjeđenju napuštenih objekata kao i u konkretnim akcijama spašavanja građana iz poplavljenih objekata.
14. Pozitivan primjer u toku trajanja prirodne nesreće je i Rudarsko-geološki-građevinski fakultet Univerziteta u Tuzli koji je svoje stručne kadrove dobrovoljno stavio na raspolaganje KŠCZ za prevazilaženje teške situacije u kojoj se našao Kanton.
15. JP Spreča je zbog veoma visokog vodostaja Hidroakumulacije Modrac kontinuirano sudjelovala u radu KŠCZ kroz prisustvo odgovornih lica i prezentaciju odgovarajućih informacija o stanju na hidroakumulaciji.
16. Svi mediji koji djeluju na području Tuzlanskog kantona su veoma profesionalno obavljali svoje poslove i dali veliki doprinos u obavještavanju građana i radu štabova civilne zaštite u rukovođenju poslovima zaštite i spašavanja za vrijeme prirodne nesreće.
17. Od strane općinskih komisija za procjenu šteta utvrđena je ukupna preliminarna šteta od poplava i klizišta u iznosu od 639.051.756,48 KM, dok je preliminarna šteta od grada u junu i avgustu procijenjena na iznos od 11.263.923,24 KM.
18. Prema konačnim izvještajima općinskih komisija za procjenu štete, koje su razmatrala i usvojila općinska vijeća, utvrđena je konačna šteta od polava, klizišta i grada u 2014. godini u iznosu od 888.835.396,73 KM, od čega je 420.595.186,46 KM direktna šteta, 416.267.950,784 KM indirektna šteta i 51.972.220,55 KM troškovi izazvani štetom.
19. Odlukama Kantonalnog štaba civilne zaštite iz robnih rezervi Tuzlanskog kantona dodijeljena je pomoć općinama od 400 l dizel goriva za brzo djelovanje u provođenju akcija zaštite i spašavanja. Crvenom križu TK je dodijeljeno 400 l i MUP-a TK 800 l dizel goriva za potrebe pojačanih troškova u obavljanju poslova podrške akcijama zaštite i spašavanja.
20. U toku stanja prirodne nesreće na prijedlog Vlade Federacije BiH, donesen je Zakon o finansiranju pomoći za otklanjanje posljedica prirodne nesreće i obnovu područja zahvaćenih prirodnom nesrećom („Službene novine Federacije BiH“, broj: 59/14) kojim je omogućeno korištenje svih akumuliranih i prikupljenih namjenskih sredstava za potrebe zaštite i spašavanja i otklanjanje posljedica nesreće.
21. U toku stanja prirodne nesreće na prijedlog Vlade Federacije BiH, donesen je Zakon o osnivanju Federalnog fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine. Federalni fond je formiran i putem njega su donatorska sredstva usmjeravana prema ugroženim područjima.
22. U odgovoru na nesreću za hitne intervencije i otklanjanje posljedica općine su uložile raspoloživa budžetska sredstva, sredstva naknade za skloništa i posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća.
23. Svim općinama Tuzlanskog kantona dodijeljena je akontacija pomoći od po 10.000,00 KM za hitne intervencije na početku nesreće, a kasnije i novih 40.000,00 KM pomoći od Kantonalnog štaba civilne zaštite, iz sredstava Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća. Također, općinama je dodijeljena jednokratne novčane pomoći općinama iz sredstava posebne naknade za hitne intervencije u iznosu od 1.300.000,00 KM. Ukupno je općinama dodijeljena pomoć u iznosu od 1.950.000,00 KM sredstava posebne naknade za obavljanje hitnih intervencija na provođenju mjera zaštite i spašavanja u rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja od strane općinskih štabova civilne zaštite.

24. Na prijedlog Kantonalne komisije za procjenu štete Vlada TK je iz budžetske rezerve dodijela pomoć za hitne intervencije od 1.500,00 KM odnosno ukupno 19.500,00 KM. Vlada TK je u skladu sa propisanim procedurama zatražila pomoć od Federalog štaba civilne zaštite i Vlade Federacije BiH.
25. Kao pomoć općinama TK iz kantonalnih izvora upućeno je 1.989.500,00 KM dok je iz federalnih izvora doznačeno 6.915.022,41 KM.
26. U cilju otklanjanja posljedica prirodnih nesreća Vlada Federacije BiH je uzela Zajam Svjetske banke u ukupnom iznosu od 6.486.829,00 KM. Osim općina Banovići, Čelić i Gradačac navedeni iznos je namijenjen za u ostalim općinama za preventivne projekte zaštite i spašavanja.
27. U Kantonalni centar za prihvatanje, uskladištenje i distribuciju humanitarne robe, koji je organizirao Kantonalni štab civilne zaštite i na račun za uplatu novčanih sredstava za pomoć nastradalom stanovništvu, koji je otvorila Vlada TK nije do sada pristigla značajnija pomoć.
28. Ostvaren je veliki broj kontakata sa predstavnicima međunarodnih organizacija od strane Kantonalnog štaba civilne zaštite i članova Vlade TK i efekti tih razgovora se osjećaju kroz isporuku odgovarajuće opreme i kadrova.
29. U odgovoru na prirodne nesreće u 2014. godini pomoć na raščišćavanju lokalnih putnih komunikacija u MZ Par Selo Općina Tuzla pružila je Županijska uprava civilne zaštite Hercegovačko-neretvanske županije kroz slanje i rad utovarnih i transportnih mašina.
30. U toku trajanja nesreće pružana je pomoć građanima i štabovima civilne zaštite u Posavskoj županiji, Brčko Distriktu BiH i Republici Srpskoj.

VIII PRIJEDLOG MJERA ZA POBOLJŠANJE STANJA

Na osnovu obavljene detaljne analize stanja na terenu i poduzetih aktivnosti od strane Kantonalnog i općinskih štabova civilne zaštite u rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja za vrijeme prirodne nesreće, za ukupno poboljšanje stanja potrebno je poduzeti sljedeće mjere:

1. U toku obilaska terena i rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja primjećeno je da je veliki dio pričinjene štete nastao zbog neodgovornosti građana i zajednice prema prirodi uslijed: izgradnje objekata u plavnom području vodotoka, izgradnje objekata na nestabilnom zemljištu, izgradnje vještačkih prepreka koje su onemogućile odvod oborinskih voda, nekvalitetne regulacije lokalnih rječica i potoka, nerješavanja odvoda oborinskih voda sa lokalnih puteva i nestabilnog zemljišta, smanjenja korisne zapremine hidroakumulacije „Modrac“ uslijed taloženja mulja itd. Zbog svega navedenog potrebno je izvršiti detaljnu analizu navedenih problema i poduzeti potrebne mjere putem inspekcijskih i drugih organa.
2. Obzirom na činjenicu da su sistematska osmatranja brane Modrac, koja traju od njene izgradnje, početkom 2000-tih ukazala na promjenu statičkog sistema što za posljedicu ima smanjenje nosivosti konstrukcije, odnosno stanje koje karakteriše uslovna stabilnost, neophodno je dovršiti sanacione radove kojim bi se uspostavio funkcionalan objekat u pogledu stabilnosti i vododrživosti. Najviši nivo vodostaja u profilu brane koji je zabilježen tokom majskih poplava u 2014. godini upozorava nas da se ta aktivnost mora što hitnije sprovesti.
3. Zbog smanjenja korisne zapremine hidroakumulacije „Modrac“ potrebno je izvršiti usklađivanje režima rada i nivoa vode u hidroakumulacije u skladu sa prilivom vode u 2014. godini.

4. Potrebno je izvršiti inoviranje i dogradnju postojećih planova zaštite i spašavanja općina Lukavac, Gračanica, Doboj Istok, Petrovo, Doboj i pravnih lica na navedenim općinama sa osvrtnom na moguće pucanje brane na hidroakumulaciji.
5. Izvršiti inoviranje i dogradnju postojećih planova zaštite i spašavanja pravnih lica čiji su proizvodni objekti sagrađeni u plavnom području vodotoka i poduzeti potrebne zaštitne mjere.
6. Projektirati i instalirati sistem osmatranja i uzbunjivanja na navedenim općinama.
7. Pokrenuti aktivnosti na čišćenju hidroakumulacije od rudničkog i drugog taloga i povećati korisnu zapreminu hidroakumulacije i povećati njenu mogućnost prihvata vode radi zaštite od poplava obala nizvodno od hidroakumulacije.
8. Shodno Zakonu o vodama Federacije BiH, kao i pripadajućim podzakonskim aktima potrebno je izraditi elaborate o određivanju granica vodnog dobra i donijeti pripadajuća rješenja za vodotoke II kategorije.
9. Prema Zakonu o vodama Federacije BiH, Agencija za vodno područje sliva rijeke Save je nosilac i organizator provođenja mjera aktivne odbrane od poplava za vodotoke I kategorije na području Tuzlanskog kantona, iz Federalnog operativnog plana zaštite od poplava i kao takva mora u potpunosti izvršavati svoje, propisima⁶ definisane, obaveze.
10. Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva TK je nosilac i organizator provođenja mjera aktivne odbrane od poplava za vodotoke II kategorije na području Tuzlanskog kantona iz Operativnog plana obrane od poplava TK i kao takvo mora u potpunosti izvršavati svoje, propisima definisane obaveze. Na osnovu iskustava iz poplava 2014. godine potrebno je inovirati postojeći plan i provesti obuku odgovornih lica i građana za njegovu primjenu na terenu.
11. U skladu sa odredbama Uredbe o vrstama i sadržaju planova zaštite od štetnog djelovanja voda („Službene novine Federacije BiH“, broj 26/09) neophodno je izraditi preliminarne procjene poplavnog rizika te mape opasnosti i mape rizika od poplava i do kraja 2017. godine donijeti Plan upravljanja poplavnim rizikom. Također na osnovu člana 24. navedene Uredbe potrebno je imenovati kantonalnu organizaciju koja bi bila zadužena za vođenje aktivne odbrane od poplava.
12. Potrebno je u saradnji sa Agencijom za vodno područje sliva rijeke Save, nadležnim ministarstvima i kantonalnom organizacijom zaduženom za vođenje aktivne odbrane od poplava utvrditi prioritete na regulaciji vodotoka I i II kategorije odnosno izgradnji zaštitnih vodnih objekata radi smanjenja opasnosti od poplava.
13. Zbog naglašene opasnosti od poplava, općine u slivu rijeke Spreče i Tinje, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva TK i Agencija za vodno područje rijeke Save, trebaju preispitati mogućnosti regulacije korita navedenih rijeka u skladu sa preliminarnim procjenama poplavnog rizika.
14. Potrebno je sagledati mogućnosti efikasnijeg korištenja hidroakumulacije „Modrac“ u borbi protiv poplava u donjem toku rijeke Spreče.
15. Općine Tuzla i Lukavac trebaju u suradnji s Ministarstvom za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo TK završiti poslove na regulaciji preostalog dijela korita rijeke Jale, kako bi se spriječilo plavljenje Bistaračkog i Bokavičkog polja.
16. Sve općine moraju izraditi katastrofe klizišta, te svojim regulacionim planovima spriječiti izgradnju objekata na takvim površinama i pronaći odgovarajuće rješenje za saniranje postojećih klizišta.

⁶ Zakon o vodama („Službene novine Federacije BiH“, broj 70/06),

Uredba o vrstama i sadržaju planova zaštite od štetnog djelovanja voda („Službene novine Federacije BiH“, broj 26/09)

17. U općinama u kojima je prisutan problem klizišta potrebno je u općinskim službama prostornog uređenja zaposliti potreban broj geologa koji će se blagovremeno i stručno baviti tom problematikom.
18. Potrebno je pojačati inspekcijski nadzor u oblasti izgradnje objekata u plavnom području vodotoka i na površinama sklonim klizanju. Također je potrebno pojačati inspekcijski nadzor kod zagađivača vodotoka.
19. U toku rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja od strane općinskih i KŠCZ uočene su slabosti u koordinaciji i korištenju snaga civilne zaštite za što treba napraviti posebnu analizu i poduzeti potrebne mjere za poboljšanje stanja.
20. Pri Kantonalnoj upravi civilne zaštite potrebno je osigurati odgovarajući magacinski prostor i opremu za potrebe struktura zaštite i spašavanja za vrijeme prirodne ili druge nesreće kojom će raspolagati KUCZ i KŠCZ.
21. Potrebno je u svakoj općini formirati i kadrovski ojačati službu civilne zaštite u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, a u okviru nje stvoriti pretpostavke za rad općinskog operativnog centra u toku prirodne nesreće u trajanju od 24 sata na dan.
22. U okviru općinskih službi civilne zaštite u svim općinama formirati profesionalne vatrogasne jedinice ili te poslove urediti na jedan od načina predviđen u članu 63. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastva.
23. Na svim općinama u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju, izvršiti imenovanje povjerenika civilne zaštite i formirati i kadrovski popuniti, uniformirati, opremiti i obučiti jedinice civilne zaštite.
24. Završiti poslove na formiranju, opremanju i stavljanju u funkciju službi zaštite i spašavanja u općinama i na nivou Tuzlanskog kantona.
25. Zbog uočenih slabosti i propusta prilikom trajanja prirodne nesreće neophodno je pristupiti inoviranju i dogradnji Procjene ugroženosti, Programa razvoja zaštite i spašavanja i Plana zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća općina i Kantona.
26. U osnovnim robama koje osigurava i čuva Kantonalna direkcija robnih rezervi, treba planirati odgovarajuće količine prehrambenih proizvoda, higijenskih sredstava i dizel goriva, kako bi se ista mogla staviti na raspolaganje građanima u slučaju potrebe.
27. U toku događaja prirodne nepogode primjećeno je da u budžetima općina i kantona nema planiranih redovnih sredstava za pružanje pomoći u toku trajanja prirodne nesreće i saniranje posljedica kada ona prođe. Potrebno je u budžetu općina i Kantona svake godine planirati posebnu budžetsku poziciju namjenjenu za pomoć u saniranju posljedica šteta od prirodnih i drugih nesreća u skladu sa preporukama Vlade Federacije BiH u obimu 1% od godišnjeg budžeta općina odnosno 0.5 % od budžeta Kantona.
28. Zbog izuzetno velike štete u odnosu na do sada dobivenu pomoć potrebno je uputiti zahtjev za pomoć u otklanjanju posljedica i sanaciju šteta nastalih djelovanjem prirodne nesreće, Vladi TK, KŠCZ, Vladi Federacije BiH, FŠCZ i međunarodnoj zajednici.

DIREKTOR

Mr.sci. Zdenko Tadić

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON

Kantonalni štab civilne zaštite

Broj:02/24-44-004449-2/15

Tuzla: 11.02.2015. godine

Na osnovu člana 108. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća («Službene novine F BiH», broj:39/03, 22/06 i 43/10), Kantonalni štab civilne zaštite Tuzlanskog kantona, na 1. redovnoj sjednici održanoj dana 11.02.2015. godine, *d a j e*:

M I Š L J E N J E

Kantonalni štab civilne zaštite ja razmatrao Informaciju o prirodnim nepogodama koje su pogodile Tuzlanski kanton u periodu maj-avgust 2014.godine, nije imao primjedbi na njen sadržaj i smatra da se ista može uputiti Vladi i Skupštini Tuzlanskog kantona na razmatranje.

KOMANDANT

Samid Šarac